

Universitätsbibliothek Wuppertal

Xenophontis, Philosophi Et Imperatoris Clarissimi, Qvae Exstant Opera

Xenophon

Frankofurti, 1596

De Agesilao rege oratio

Nutzungsrichtlinien Das dem PDF-Dokument zugrunde liegende Digitalisat kann unter Beachtung des Lizenz-/Rechtehinweises genutzt werden. Informationen zum Lizenz-/Rechtehinweis finden Sie in der Titelaufnahme unter dem untenstehenden URN.

Bei Nutzung des Digitalisats bitten wir um eine vollständige Quellenangabe, inklusive Nennung der Universitätsbibliothek Wuppertal als Quelle sowie einer Angabe des URN.

[urn:nbn:de:hbz:468-1-331](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:468-1-331)

ΞΕΝΟΦΩΝΤΟΣ ΛΟΓΟΣ ΕΙΣ
ΑΓΗΣΙΛΑΟΝ ΤΟΝ

Βασιλέα.

XENOPHONTIS DE AGESILA-
LAO REGE ORATIO.

ΙΔΑ μὲν, ὅτι τ' Ἀγῆσι-
λαὸς ἀρετῆς τε καὶ δόξης ἔ-
ραδόν ἄξιον ἔπαμιον ἱρά-
ψαι ὄμους δι' ἐχρητέον.
ἔ γ' αὖ καλῶς ἔχει, εἰ ὅτι
τελέως ἀνὴρ ἀγαθὸς ἐγένε-
το, τ' ἀφ' ἧσ' ὁ μόνων αὐτοῦ τυγχάνοι ἔπαμι-
ων. καὶ μὲν οὖν ἀγῆσιλαὸς αὐτῷ τί αὖ τις μὲν-
ζον καὶ κάλλιον εἰπεῖν ἔχει, ἢ ὅτι ἐπὶ καὶ νῦν τοῖς
πρωτότοις ὀνομαζομένοις ἀπομνημονεύεται
ὁ πόσις ἐχέμετο, καὶ τοῖσι οὖν ἰδιώταις, ἀλλ'
ἐκ βασιλέων βασιλεύουσιν; ἀλλὰ μὲν ἑσθλὴ
ταύτη γ' αὖ τις ἔχει καὶ ἀμείψασθαι αὐτοῖς,
ὡς βασιλεύουσι μὲν, πόλεως δὲ τῆς ἑπιτυ-
χεύουσιν. ἀλλ' ὡς αὖ τ' ἄλλος αὐτῷ τῆς πα-
τρίδος ἐπιμύτατον, οὕτω καὶ ἡ πόλις ἐν τῇ
ἐλλάδι ἐνδοξοτάτη. ὡς οὐδ' ἄλλων πρῶ-
τότοις, ἀλλ' ἡγεμόνων ἡγεμονύουσι. τῆ δὲ
γε μὲν καὶ κριτῆ ἄξιον ἔπαμνεσθαι πῶ τε πα-
τρίδα, καὶ τ' ἄλλος αὐτῷ. ἢ τε γὰρ πόλις ἑσθλὴ
πῶποτε φρονήσατα τῶ πρῶτε μῆσθαι αὐ-
τοῖς, ἐπεχείρησε καταλύσθαι πῶ ἀρχὴν αὐ-
τῷ. οἳ τε βασιλεὺς ἑσθλῶποτε μὲν ἄλλων ὡ-
ρέθη, ἢ ἐφ' οἷσ' αὖ ἀρχῆς πῶ βασιλείαν
παρέλαβον. τοιγαροῦν δὴ καὶ μὲν ἑσθλὴ ἀρ-
χή φαίνεται ἔστι ἀγαθὴ καὶ ἀδελφωτά-
τος, ἔτε δημοκρατία, ἔτε ὀλιγαρχία, ἔτε τυ-
ραννίς, ἔτε βασιλεία. αὐτῇ δὲ μόνῃ ἀγαθὴ
συνεχῆς βασιλεία. ὡς γε μὲν καὶ πρὶν ἀρχῆς,
ἄξιος τῆς βασιλείας ἐδόκεν εἶναι Ἀγῆσιλαὸς,
ταῦτα δὲ σημεῖα, ἐπεὶ γὰρ Ἀγῆσι βασιλεὺς ὢν

διὰ τὸ
εἶδ' ἐμφο-
νων ἰαε
in MS. Blum.
miz. fuit
Guarini
Vet. p. 151

ICET equidem sciam,
nō esse facile, laudatio-
nem Agesilai virtute ac
gloria dignam scribere;
nihilominus minus erit
mihi hoc conādum. Nō
enim æquū videri pos-
sit, eum propterea, quod perfecta virtute
bonitateque præditus fuerit, nec minores
meritis laudes consequi. De generis qui-
dem eius nobilitate quid vel maius, vel ho-
nestius dici possit, quam quod hac etiam
tempestate commemoratur, quotus inter
eos, qui maiores ipsius nominātur, fuerit;
nō illos certe priuatos homines, sed reges,
ortos ex regibus? Idem ne hac quidem in
parte reprehendi possunt, quod reges sane
fuerint, at vrbs obscuræ ac vilis: sed quæ-
admodum eorū familia inter alias patriæ
ornatissima est, sic & vrbs ipsa in Græcia
per est illustris. Quo fit, vt inter secundos
non primas obtineant; sed inter principes,
principe loco sint. Hanc etiam ob causam
operpretium est patriam pariter, ac fami-
liam ipsius laudare. Quippe numquā vrbs
inuidia mota, quod eximiis honoribus an-
te alios fruerentur, abrogare imperium fa-
miliæ voluit: & reges numquam maiora
concupiuerunt, quam leges ferrent, quibus
initio regnum acceperant. Itaque nullum
aliud imperium, non popularem ciuitatis
statum, non dominationē paucorum, non
tyrannidem, non regnum inconuulsū
permanuisse constat: quum solum hoc re-
gnum perpetuū sit. Iam prius etiam, quam
imperio potitus esset, dignum regno Age-
silaum fuisse habitum: eius vero rei hæc
sunt indicia. Nam quum rex Agis viuendi

Agesilai
familia

|| αὖτ' ἡρσυχλ' ἐξ. MS. Blum.
ταῖς MS. Blum.

*Leotychide
proferitur.
Plut. Ages.
p. 1091.*

finē fecisset, contēdentibus de regno Leotychida, vt Agidis, & Agefilao, vt Archidami filio: vrbs ipsa, quæ magis Agefilai genus ac virtutem probaret, cum regem constituit. At vero quū in vrbe præstantissima dignus munere pulcherrimo iudicatus fuerit, & quidem a viris optimis: cuiusmodi amplius opus est argumentis ad indicandam virtutem, quæ in eo fuerit ante, quam imperaret? Quas autem res in imperio suo gesserit, iam commemorabo. Nam de rebus gestis etiam mores ipsius, mea quidem sententia, rectissime existimari poterunt. Igitur Agefilaus regnum iuuenis adhuc consequutus est. Quumque recens imperio potitus esset, nuntiatum fuit, Persarum regem magnas tum navales, tum terrestres copias aduersus Græcos cogere. Qua de re quum Lacedæmonij ac Iocij deliberarent, pollicitus est Agefilaus se, † si quinquaginta Spartanos sibi concederent, cum ter mille titonibus, & sex millium agmine de fociis coacto; traiecturum in Asiam, operamque daturum, vt vel pacem faceret, vel si quidem gerere bellum barbarus mallet, ei tantum exhiberet negotij, ne aduersus Græcos arma sumere posset. Confestim hoc eius desiderium vehementer nonnulli suspiciebant, quod quum rex Persicus ante id temporis in Græciam traiecisset, ipse aduersus illum vice versa traicere vellet; potiusque putaret in eum pergendum, quam illius adgradientis impetum sustinendum; ac regis facultates potius, quam Græcorum, hoc bello absumendas. Longe autem pulcherrimum esse iudicabatur, quod non de Græcia, sed Asia certamen institueret. Posteaquam copiis acceptis cū classe domo profectus est, quinam clarius demonstrari possit, quo pacto se in imperatorio munere gesserit, quam si ea commemorentur, quæ sunt ab eo gesta? Primum igitur in Asia facinus eius hoc fuit. Præstiterat Agefilao sacramentum Tissaphernes, si secum indutias pangeret, donec nūtij, quos ad regem mitteret, reuersi essent: impetraturum se ipsi, vt oppida Græci nominis in Asia sui iuris & libera esse permitterentur. Agefilaus ab altera parte iurauerat, seruaturum se indutias sine fraude; tribus mensibus ad eam rem conficiendam definitis. Verum Tissaphernes iusiurandum præstitū mox violauit. Nam pro eo, quod pacem se confecturum pollicitus erat, ingentes copias arcessebat a rege, quas cum iis coniungeret, quibus iam ante utebatur. Hæc tametsi a-

*† triginta,
sic rectius.
Plut. Ages.
p. 1093.
1094.*

*Primum
in Asia fa-
cinus Age-
filai.
Plut. Ages.
p. 1096.*

A ἐτελεύτησεν, εἰσαίτων αὐτῆς ἀρχῆς; Λεωτυχίδα μὲν, ὡς Ἀγίδος υἱὸς ἦν, Ἀγησιλάου δὲ, ὡς Ἀρχιδάμου, κρινασα ἡ πόλις ἀνεπακλήτοτερον εἶναι Ἀγησιλάου καὶ ὁ γῆρας, καὶ τῆς ἀρετῆς, τὸτον ἐστῆσατο βασιλεύειν. καί τοι ὁ ἐν τῇ κρατίστῃ πόλει ὑπὸ τῶν ἀρίστων κρινθέντα τὸ κάλλιστον γέρας ἀξιώθησαν, ποίων ἐπιτεκμηρίων παρθεδεῖται τῆς γε παρὶν ἀξίας αὐτὸν ἀρετῆς; ὅσα γε μὴν ἐν τῇ βασιλείᾳ διεπεράξατο, νῦν διηγῆσομαι. ἀπὸ γὰρ τῶν ἔργων καὶ τῶν ἔθους αὐτοῦ κάλλιστα νομίζω καταδήλους ἔσεσθαι. Ἀγησιλάος οὐκ ἔτι μὲν νέος ὢν, ἔτυχε τῆς βασιλείας. ἀρπιδὲ οἶτος αὐτοῦ ἐν τῇ ἀρχῇ, ὄξυ γέλοιον βασιλεύειν, ὁ παρῶν ἀφροδίζων καὶ ναυτικὸν καὶ πεζὸν πολὺ φράτθμα, ὡς ὅτι τὸς Ἕλληνας. βουλδορομῶν δὲ αὐτῶν τῶν Λακεδαιμονίων καὶ τῶν Συμμάχων, Ἀγησιλάος ὑπέστη, ἑὰν δώσιν αὐτῷ πεντήκοντα μὲν σαρπηδόνων, † πεντήκοντα δὲ νεοδαμόδεως, εἰς ἕξακις δὲ ὁ σιῶταγμα τῶν συμμάχων, ἀφροδίζων εἰς τὴν ἀσίαν, καὶ περὶ ἀσῆσαι εἰρήνην ποιῆσαι, ἢ αἰ πολεμεῖν βούληται ὁ βαρβαρος, ἀφροδίζων αὐτῷ παρέξεν τὸ φράτθμα ὅτι τὸς Ἕλληνας. ὅθις μὲν οὖν πολλοὶ πόρην ἠγάθησαν αὐτῷ τὸ ὅτι βίβηται, ὅτι δὲ ὁ παρῶν παρῶθεν ὅτι τὴν ἑλλάδα διέβη, αἰπιλάου αὐτῷ ἐπὶ αὐτὸν τὸ, ἵε ἀφροδίζων ὅτι ὄντα μάλλον, ἢ ὑπομῶντα, μέγα δὲ αὐτῷ ὅτι πακείναι διαπομῶντα βούλεται μάλλον, ἢ τὰ τῶν Ἕλληνων πολέμῳ. κάλλιστον ἢ πόρτων ἐκρίνετο, μὴ αὐτῆς ἑλλάδος, ἀλλὰ αὐτῆς ἀσίας τὸ ἀγῶνα κἀκρίναται. ἐπεὶ γε μὴν λαβὼν τὸ φράτθμα ὄξυ πλευσεν, πῶς αὐτῷ τις σαφέστερον ὅτι δειξέειν, ὡς ἐστῆρησεν, ἢ εἰ αὐτὰ διηγῆσαι, ἀφροδίζων, ἐν οἴνῳ τῆς ἀσίας ἠδὲ παρῶν παρῶν ἐξῆρετο. Τίωτα φέρηται μὲν ὡμοσεν Ἀγησιλάου, εἰ ἀπέστατο, ἕως ἔλθοιεν δις * πέμφοιεν πέμφοι παρὸς βασιλέα ἀγγέλους, ἀφροδίζων αὐτῷ ἀφροδίζων ἀφροδίζων ὡς ἐν τῇ ἀσίᾳ πόλεις ἑλλαιίδας. Ἀγησιλάος ἢ ἀντάμοσε, ἀφροδίζων ἀφροδίζων, οἰοσάμην τὸ φράξεν ὡς μὴ ἔστι. ὁ μὲν δὲ Τίωτα φέρηται, ἀφροδίζων, ὅθις ἐφύεσθαι. αὐτὸ γὰρ τὸ εἰρήνην τὸ φράσθαι, φράτθμα πολὺ παρὸς βασιλέως παρὸς ὅτι παρῶθεν εἶχε μετεπέμπετο. Ἀγησιλάος δὲ καὶ αὐτῷ

*† δὲ λακ-
δαίμο-
νίων
* πεν-
κοντα
† δὲ
πεντή-
κοντα
1094.*

ἕλθῃ

ἐπίμνε *ἐπίμνε* καὶ ἀδορίμνος ταῦτα, ὅμως ἰστέμεινε *ἐπίμνε* A
 τῆς ἀποδοῦς. ἐμοὶ οὖν τὸ πρῶτον καλὸν
 δοκεῖ Δία παρὰ ζαοδαί, ὅτι Τισσαφέρνην μὲν
 ἐμφανίσας ἔπιτορχον, ἀπίστον πᾶσιν ἐποίησεν.
 ἑαυτὸν δὲ ἀντεπιδείξας πρῶτον μὲν ὄρχους
 ἐμπειδιῶτα, ἔπειτα στυθίχας μὴ ψαυδο-
 μῆρον, πρὸς τὰς ἐποίησε καὶ ἑλλίνας καὶ βαρ-
 βάρους [γαρρῶν] *στυθίχας αὐτῶν, εἰ-
 πιβούλοιο. ἐπεὶ δὲ μέγα φροήσας ὁ Τισ-
 σαφέρνης ἔπι τὰ καταβαίει στρατῶματι, B
 πρῶτον Ἀγισιλάω πόλεμον, εἰ μὴ ἀπίοι
 ὅκ τῆς ἀσίας, οἱ μὲν ἄλλοι σύμμαχοι, καὶ λα-
 κεδαιμονίων οἱ παρόντες, μάλα ἀρθεαδέντες
 φανεροῖ ἐγγύοντο, νομίζοντες μέγιστον πα-
 ρῶσαι διῶαμιν Ἀγισιλάω τῆς βασιλείας
 πρῶτον δὲ ἑλλήνων. Ἀγισιλάος δὲ μάλα φαι-
 δρῶ τὰ πρῶτον ἀπαγγέλλει τὰ Τισσα-
 φέρνη τὸς πρῶτος ἐκέλευσεν, ὡς πολλῶν
 χάριν αὐτῶν ἔχει, ὅτι ἔπιτορχήσας αὐτὸς μὲν
 πολεμίοις τὸς θεοῖς ἐκλήσατο, τοῖς δὲ ἑλλη-
 σι συμμάχοις ἐποίησεν. ὅκ δὲ τούτου διῶς C
 τοῖς μὲν στρατιώταις παρήγαγε συσκότα-
 ζοδαί ὡς εἰς στρατείαν. τῆς δὲ πόλεσιν εἰς ἀ-
 δύακην ἡ ἀφικνήσασαι στρατομῶν ὅτι
 καίαν, πρῶτον ἀρθεῖν πρῶτον ἀρθεῖν.
 ἐπέστρεψε δὲ καὶ ἰωσι, καὶ ἀιολῶσι, καὶ ἑλλη-
 ποντίοις, πέμπειν πρὸς αὐτὸν εἰς ἔφεσον
 τὸς συστρατομῶν. ὁ μὲν οὖν Τισσα-
 φέρνης, καὶ ὅτι ἰπτικὸν ὅκ εἶχεν ὁ Ἀγισι-
 λαός, ἡ δὲ καίαν ἀφίππος ἡ, καὶ ὅτι ἡγεῖ-
 το αὐτὸν ὀργίζοδαί αὐτῶν Δία τὴν ἀπά- D
 τιν, τὰ ὄντι νομίσας ἔπι τὸν αὐτὸν οἶκον εἰς
 καίαν ὀρμήσασαι αὐτὸν, ὅ μὲν περὶ ἀπὸν
 διεβίβασεν ἐκείσε, ὅ δὲ ἰπτικὸν εἰς ὅ μὲν ἀν-
 δρῶ πεδίον πρῶτον ἡγεῖται, νομίζων ἰκθμὸς ἑ
 καταπατήσασαι τῆ ἰπτικὸν τὸς ἑλλίνας, πρὶν εἰς τὰ
 δύστωπα ἀφικέοδαί. ὁ Ἀγισιλάος, ἀπὶ τῆ
 ἔπι καίαν ἰέναι, εὐθὺς ἰστέμεινε ἔπι φρυ-
 γίας ἐπορθεῖν. καὶ τὰς τε ἐν τῇ πορείᾳ ἀπὸν
 τῶσας διῶαμιν ἀναλαμβάνων ἡγε, καὶ τὰς
 πόλεις καὶ ἐστρέφετο, καὶ ἐμὸν ἀπὸν ἀπὸν
 τῶσ, παμπληθῆ ἡγεῖται. *ἐλαβε. στρατη-
 κὸν οὖν καὶ τὸ ἐδοκεῖ Δία παρὰ ζαοδαί, ὅτι,
 ἐπεὶ πόλεμος πρῶτον ἡγεῖται, καὶ ὅ καταπατῶν ὁ
 σιόν τε καὶ δίχασον δὲ ἐκείνου ἐγγύοντο, πᾶσα
 ἀπέδειξε τὸν Τισσαφέρνην τῇ ἀπάτῃ, φροήμους ἡ καὶ τὸς φίλοις ἐν ταῦτα ἔδοξε πλουτίσασαι.

nimaduerteret Agesilaus, nihilominus in
 seruandis indutiis perstitit. Quamobrem
 mihi primum hoc fecisse præclare vide-
 tur; quod dum Tissaphernem periurum
 esse declararet, suspectâ eius apud omnes
 fidem reddiderit. Contra, dum se constan-
 ter & sacramento confirmata seruire de-
 monstraret, & foedera minime violare: per-
 fecit, vt omnes tam Græci, quam barbari,
 fidentibus animis cum eo foedus inirent, si
 quod ei visum esset inire. Vbi vero Tissa-
 phernes elatus ob eas copias, quæ a rege
 descenderant, bellum Agesilao denūtiat-
 set, ni Asia excessisset: ceteri quidem socij,
 cum Lacedæmoniis, qui aderant, omnino
 se angi declarabant; quod Agesilaum mi-
 nores in præsentia copias habere putarent,
 quam quæ adparatui regio responderent.
 Agesilaus autē hilari admodum vultu re-
 nuntiare legatos Tissapherni iussit, habe-
 re se magnam ipsi gratiam, quod periurio
 Deos sibi quidē infestos reddidisset, Græ-
 cis vero belli socios. Deinde militib. mox
 imperat, ad expeditionem vti se accinge-
 rent: oppidiis autem, ad quæ ipsum in Ca-
 riam ducturum accedere necesse erat, vt
 forum rerum venalium sibi pararent, de-
 nuntiat. Etiam Ionibus, Æolensibus, Hel-
 lespontiis mandat; vt Ephesum ad se mit-
 terent eos, qui secum essent militaturi. Tis-
 saphernes partim, quod ab equitatu Age-
 silaus nō esset instructus, & Cariam equi-
 tati sciret esse incōmodam, partim quod
 eum succensere sibi putaret ob fraudem,
 qua fuisset vsus: re ipsa statuens eum in Ca-
 riam, quæ ipsius esset sedes, irrupturum, v-
 niuersum peditatum eo transportat, equi-
 tatum vero in Maxædri planiciem circum-
 ducit; quod existimaret sibi satis esse viriū
 ad proculcandos equitatus opera Græcos
 prius, quam ad loca equitibus non idonea
 peruenissent. Agesilaus autem, omissa in
 Cariam profectioe, statimque diuersam
 in partem se flectens, Phrygiam petebat: &
 occurrentes in itinere copias secum sumēs
 vna ducebat, & occupabat oppida, quod-
 que præter expectationem irruisset, ma-
 gnam opum vim capiebat. Atque hoc ipsi-
 us facinus dignum imperatore iudicaba-
 tur, quod quum bellum esset denuntia-
 tum, atque ex eo fraude vti fas & ius esset;
 non solum Tissaphernem puerum esse de-
 clararit hoc dolo, sed etiam visus sit ami-
 cos singulari prudentia collocupletare.

πιναιπία
 ἀπορτί-
 λας, re-
 εἰτις εἰς
 πιναιπία
 *ἐλάμ-
 βαντε

Honestus
 Agesilai
 dolo. Plat.
 Agasil. p.
 1297.

Nam quia propterea, quod magnæ opes captæ fuerant, vili omnia pretio vendebantur; præmonebat amicos, ut emerent. se enim celeriter exercitum ad mare deducturum. Manubiarum vero venditoribus imperabat, ut quanti quid amici sui emerent, consignarent: simulq; res captas ipsis traderent. Quo factum est, ut eius amici nullo prius numerato pretio, & absque detrimento publicæ rei, facultates ingentes vniuersi consequerentur. Præterea quoties transfuga, ita ut sit, ad regem transeuntes, viam ad opes interuertendas commostrare volebant: operam dabat, ut opes eæ per amicos caperentur, quo illi simul & ditarentur, & maiore in hominum essent opinione. Has ob causas statim perficiebat, ut amicitia ipsius multi expeterent. Quum autem intelligeret, regionem vastatam & ad solitudinem redactam, non posse diu militum copias sustinere, quum cultus ager, & qui feritur, victum perennem suppeditet: curam adhibebat, ut non vi tantum aduersarios subigeret, sed etiam lenitate suas ad partes traduceret. Militibus quoque sepe numero denuntiabat, ut captiuos non tamquam reos iniuriarum plecterent; sed velut homines, seruant. Sæpe, quoties mutabat castra, si animaduerteret paruos a mercatoribus relictos esse pueros, quos sane multi vendebant, quod existimarent eos se vehere ac nutrire non posse; curabat, ut hi quoque simul aliquo deportarentur. Si qui captiui ob senectutem relinquerentur, imperabat, ut horum etiam haberetur cura, ne vel a canibus, vel lupis discerperentur. Quo fiebat, ut non tantum illi, qui hæc audiebant, sed etiam ipsi captiui, beneuolo essent in eum animo. Quascunque vero ciuitates suas ad partes traduceret, eis adimebat ea ministeria, quæ serui dominis suis præstant; & illorum loco imperabat, ut in illis dicto audientes essent, in quibus homines liberi magistratibus parent. Etiam oppida quædam nulla vi expugnabilia, suâ in potestatem clemẽtia redigebat. Ceterum quod in locis campestribus nec in Phrygia cum exercitu, propter equitatum Pharnabazi, subsistere posset: visum est ei, copias quasdam equestres instruendas esse, ne inter fugiendum dimicare cogeretur. Itaque ditissimos quosque iis in urbibus delegit, qui equos alerent.

Plut. Ag. fil.
p. 1097.

Prædixit etiam futurum, ut quicumque suppeditaret equum, arma, & spectata virtute virum, immunis esset a militia. Quare fecit, ut hæc quisque lubenter sibi conqui-

ἐπεὶ γὰρ εἶχε τὸ πολλὰ χεῖματα εἰληφθαι ἀπὸ τῶν φίλων τὰ πρῶτα ἐπώλετο, τοῖς μὲν φίλοις παρέπευεν ὠφέλιμα, εἰπὼν ὅτι καὶ ἐβόησεν ὅτι ἐπὶ τὴν θάλασσαν οὐ τὰ χεῖματα ἀλλὰ τὰ φάρμακα κατέχων. τὸ δὲ λαφύροισιν ἐπέδωκε χρυσοφόρους ὁποῦς τὶ ὑπάρχοντες, παρέδωκε τὰ χεῖματα. ὡς τὸ εἶδεν παρέχοντες οἱ φίλοι αὐτῷ, εἶδεν δὲ τὸ δημόσιον βλάβαις, πρῶτες παμπληθῆ χεῖματα ἔλαβον. ἐπὶ ὅποτε αὐτομόλοισι, ὡς εἰκός, πρὸς βασιλεῖα ἰόντες χεῖματα ἐπέδωκεν ὑφηρεῖσθαι, καὶ ταῦτα ἐπεμέλετο ὡς εἶχε τῶν φίλων τὰ ἀλίσκεν, ὅπως ἅμα μὲν χεῖματα ἀλίσκεν, ἅμα δὲ εἰδούσῳ πρὸς γίνοιτο. διὰ μὲν δὲ ταῦτα δίδως πολλοῖς ἑσπέραις τῶν φίλων ἐποίησατο. γινώσκων δὲ ὅτι μὲν πορθουμένη καὶ ἑρημωμένη χώρα ἐκ αὐτῶν διώεται πολὺν χρόνον φάρμακα φέρειν, ἢ δὲ οἰκημένη μὲν, ἀποφθιμένη δὲ, ἀένναον αὐτῶν ἐσθλῶν παρέχει, ἐπεμέλετο ἕκαστον τῶν βίαια χεῖματα τὸς εἰρησίου, ἀλλὰ καὶ τὸ πρῶτον παρέδωκε καὶ πολλὰ. καὶ μὲν παρέδωκε πῶς φαρμάκων τὸς ἀλίσκεν, ὅποτε μέλει φαρμακοπέδωτο, εἰ ἄριστοι καὶ ἀδελφεοὶ μὲν ἅμα δὲ ἀπὸ πωμάτων, ἀπολλοῖ ἐπώλετο, εἶχε τὸ νομίζειν, μὴ διώεται ἀπὸ φέρειν αὐτὰ καὶ βέβαιον, ἐπεμέλετο καὶ ταῦτα, ὅπως συστήσει τὸ ποι. τοῖς δὲ αὐτῶν διὰ γῆρας καὶ παλαιότητας ἀχμαλώτοις παρέδωκε τὰ πρῶτα ἐπιμελῆσθαι αὐτῶν, ὡς μὴ τελευτῶν κινῶν μὴ ὑπὸ δὲ λύκων εἶχε φθείροντο. ὡς δὲ ἕκαστον ἕκαστον ἐπιμελῶντο, ἀλλὰ καὶ αὐτοὶ οἱ ἀλίσκεν οἱ ἀλίσκεν αὐτῶν ἐγίνοντο. ὁποῦς δὲ πόλεος ποροαγὰς εἶχε, ἀφαιρῶν αὐτῶν ὅσα δοῦλοι δεσποτικῶν ὑπηρετῶσι, παρέδωκε τὰ πρῶτα ὅσα ἐλάθουσι ἐπὶ τῶν πειθῶν, καὶ τῶν χεῖρατος ἀποδύων τῶν χεῖρατος τῆ φιλανθρωπία, ἕκαστον ἕκαστον ἐποίησε. ἐπεὶ μὲν οὖν αὐτὰ πρῶτα εἶδεν ἐπὶ τῆ φρυγίᾳ ἐδίωκε φαρμάκων, διὰ τὴν φαρμακίας ἐδίωκεν ἵππων, ἔδωκεν αὐτῶν ἵππων καὶ ἀποδύων ἐπὶ, ὡς μὴ δραπέτῶν ὅσα πολεμίων δέοι αὐτῶν. τὸς μὲν οὖν πλοισιωτάτους τῶν ἐκεῖ πόλεων ἵππων ἐσθλῶν κατέλεξε. παρέπευτε δὲ, ὡς τῶν παρέχει τὸ ἵππων, καὶ ὅπλα καὶ ἀνδραδάκιμον, ὡς ἐξέσθαι αὐτῶν μὴ φραδαῖς ἐπέσειεν ἕκαστον ἕκαστον παρέδωκεν ματεύειν.

φεύγειν. ἔταξε δὲ καὶ πόλιν, ἣν ὄνομα ἔστω Ἰπποφάσας. **A**
 ἡ δὲ πόλις ἐστὶν ἐν τῇ Ἰπποφάσας, ἣν νομίζουσι ἐκ τῆς Ἰπποφάσας
 πόλεως ὄνομα εἶναι. καὶ φρονιματίας καλεῖται ἀπὸ τῆς
 τῆς Ἰπποφάσας γυναικὸς. καὶ τὸ οὖν ἀγαθὸν ἔδωκε
 ἡ πόλις, ὅτι καλεῖται Ἰπποφάσας ὁ Ἰπποφάσας αὐτῆς, καὶ
 ὄνομα ἔστω Ἰπποφάσας καὶ ἐνεργῆναι. ὅτι τὸ ἔαρ ὕ-
 πέφαινε, σκυῖα γὰρ πρὸ τῆς φράσεως εἰς ἔ-
 φεσον, ἀσκήσασθαι καὶ αὐτὸ βελόμιμος. ἀθλά τε
 ἡ πόλις ἔθηκε καὶ τῆς Ἰπποφάσας τάξεις, ἥτις κρείτιστα
 ἀπὸ Ἰπποφάσας, καὶ τῆς ὀπλιτικῆς, ἥτις ἀπὸ ἄλλων σω-
 μῆτις ἔχει. καὶ πελτασταίς δὲ καὶ βεζόταις ἀθλά **B**
 ἡ πόλις ἔθηκεν, οἵτινες κρείτιστα τὰ περὶ στήθεσιν
 ἔργα φασίνοιτο. ἐκ τούτου δὲ παρὰ τὸ ὄνομα τὸ μὲν
 γυμνάσιον μετὰ τῆς αἰδράων γυμνασίου μὲν,
 τῆς δὲ Ἰπποφάσας, Ἰπποφάσας Ἰπποφάσας, τῆς δὲ
 ἀκρονιστῆς καὶ τῆς βεζόταις ὀπλιτικῆς ἵοντα. ἀ-
 ξία δὲ καὶ ὄνομα τῆς πόλεως, ἐν ἧ ἰού, θεῶν ἐποίησεν.
 ἢ τε γὰρ τὰ ἄλλα μετὰ τὴν πόλιν ἰού καὶ ὀ-
 πλιτικῆς καὶ Ἰπποφάσας ὀνομαζομένης, οἵ τε χαλκιστοὶ, καὶ
 οἱ τέκτονες, καὶ οἱ σιδηρῆς, καὶ σκυῖς καὶ τῆς κη-
 ρῆς πρὸ τῆς πόλεως ὀπλιτικῆς κατεσκευάσθησαν. **C**
 ὡς τε τὴν πόλιν ὄνομα ἡγήσασθαι πολέμου ἔργα-
 στήριον εἶναι. ἐπερρώσθη δὲ ἀπὸ τῆς κακῆς αἰ-
 δάων, Ἀγησίλαον μὲν ἡρώσθη, ἔπειτα δὲ καὶ
 τῆς ἄλλων φρασιῶν ἐφεφασίνοισι τε, ὅ-
 που ἀπὸ τῆς γυμνασίου ἵοντα, καὶ ἀναπίνοντας
 τῆς φεφασίνοισι τῆς Ἀρτέμιδι. ὅπου γὰρ ἄνδρες
 θεοὺς μὲν τῆς φεφασίνοισι, πόλεμικὰ δὲ ἀσκήσασθαι,
 τῆς φεφασίνοισι δὲ μελετῶν, πῶς ὅσον εἰς ἐν-
 τῶντα πρὸ τῆς πόλεως ἀγαθῶν εἶναι; ἡ-
 γούμιμος δὲ καὶ τῆς φεφασίνοισι τῆς πολε- **D**
 μίων ῥώμην πρὸ τῆς φεφασίνοισι καὶ τῆς φε-
 φασίνοισι, ἡρώσθη τῆς κήρυξι, τῆς ὑπὸ τῆς
 ληστῶν ἀλισκομῆσι βαρβάρους γυμνοὺς πω-
 λῆναι. ὁρῶντες οὖν οἱ φρασιῶν λαοὶ μὲν,
 ἀπὸ τῆς φεφασίνοισι ἐκδύεσθαι, πίνοντας δὲ καὶ ἀ-
 πόνους, ἀπὸ τῆς φεφασίνοισι ἐπὶ ὀχημάτων εἶναι, ἐνό-
 μισαν μὲν δὲ δρῶσθαι τὸν πόλεμον ἢ εἰ γυναι-
 ξὶ δέοι μάχεσθαι. ἡρώσθη δὲ καὶ τὸ τοῖς
 φρασιῶν, ὡς ὄνομα ἡγήσασθαι τὴν σκυῖα **E**
 τὰ τῆς πόλεως κρείτιστα τῆς χώρας, ὅπως αὐ-
 τήν τῆς φεφασίνοισι τὰ σώματα καὶ τὴν γυναικῶν
 ἡρώσθησιν, ὡς ἀγωνιστοὶ μὲν. ὁ μὲν
 τοῖς Τισσαφέρνης τῶντα μὲν ἐνόμισε λέγειν
 αὐτοῖς, πάλιν βουλόμιμον ἔξαπατήσασθαι, εἰς κα-
 ἐκβαλεῖν. εἰαν δὲ καὶ τῆς φεφασίνοισι, τὸ τε οὖν περὶ τῆς φεφασίνοισι, εἰς καὶ εἰαν διεβίβασε,

reret. Constituit item, quibus ex vrbibus
 equites parandi essent; quod existimaret
 ex illis vrbibus, quæ equos essent altura,
 mox etiam prodituros quosdam in eque-
 stri re maxime animosos. Quin & illud ad-
 miratione dignum fecisse videtur, quod
 equitatū instituerit, qui & robore statim,
 & rebus gerendis præstabat. Ineunte vere,
 copias vnuerfas Ephesum cogebat, vt eas
 exereret. Proponebat autē turmis eque-
 stribus præmia, quæcumq; ex iis equitan-
 di artem optime teneret: itidemque pede-
 stribus, quæcumq; corporibus esset egre-
 gie exercitis. Sic & cetratis, & sagittariis
 præmia proponebat, quicumque præclare
 suis functi muneribus essent. Secundum
 hæc videre erat gymnasia plena viris sese
 exercentibus, hippodromum equitibus e-
 quos agentibus, iaculatores ac sagittarios
 per series incedentes. Adeoque totam E-
 phesum, vbi tum degebat, spectatū digna
 vt esset, Agesilaus effecit. Nam forum om-
 nis generis armis & equis venalibus ple-
 num erat, & fabri ærarij, lignarij, ferrarij,
 futores, pictores, omnes adeo bellica para-
 bant arma; vt reuera putasses, vrbem belli
 officinam esse. Confirmabat hoc quoque
 animum alicuius, quod primum ipsum A-
 gesilaum, deinde milites ceteros fertis re-
 dimitos e gymnasiis discedere videret, i-
 pfasque corollas Dianæ suspendere: Nam a
 vbi homines religiose Deos venerantur, &
 bellicis in rebus exercetur, & se ad paren-
 dum consuefaciunt; qui non istuc consen-
 taneum sit, optima spe cuncta plena esse?
 Quum item existimaret, contemptum ho-
 stium robur quoddam in animis ad pugnan-
 dum excitare: præconibus edixit, vt capti
 a prædonibus barbari nudi venderentur.
 Itaque milites, qui albos quidem eos esse
 cernerent, quod se numquam exuere so-
 lerent; sed pingues, nullisque laboribus
 exercitos, quod vehiculis semper vtre-
 rentur: bellum hoc non aliud fore puta-
 bant, atque si prælio cum feminis decer-
 nendum esset. Prædixit etiam militibus,
 mox se ducturum ad opulentissimam re-
 gionis partem, via maxime compendia-
 ria: vt sic hoc ipso tum corpora, tum ani-
 mi ad pugnam præpararentur. Enimvero
 Tissaphernes hæc Agesilaum dicere puta-
 bat, qui rursus dolo se circumuenire vel-
 let: quum tamen reabse iam impetum in
 Cariam facturum esset. Itaq; peditatum, vt
 prius quoq; factum erat, in Caria tradidit.

ἀγροῦ
 παντοδρα-
 πῆ
 μισθῶ
 ὅπ.
 τῆς φεφασί-
 νοισι
 ἐκβαλεῖν
 εἰαν δὲ καὶ τῆς φεφασίνοισι, τὸ τε οὖν περὶ τῆς φεφασίνοισι, εἰς καὶ εἰαν διεβίβασε,

Agesilaus
 Persarum
 deservit
 inbet. Plut.
 Agesilaus
 1097.
 Lydian. Plut.
 Agesilaus
 1097.

equitatu in Maxandri planicie subsistere A iusso. At vero Agesilaus, quod prædixerat, præstitit; ac recta Sardoniam in regionem progressus est. Quumque triduum hoste nullo conspecto progredieretur, magnam rerum necessariorum copiã exercitui supeditabat. Die quarto equites hostium aderant. Eorum dux impedimentorum præfecto mandat, vt amne Pactolo traiecto, castra metaretur. Ipsi vero conspicati eos, qui Græcorum agmen sequebantur, hinc inde palatos prædam agere: complures ex equites suis opem ferre iubet. Persæ quum viderent, copias his auxiliares summitti colligunt sese, ac vniuersas equestres turmas in aciem explicatas Græcis opponunt. Ibi vero Agesilaus secū ipse cogitans, necdum hostibus peditatum adesse, sibi vero nihil eorum, quæ ad bellum parauerat, deesse: opportune se facturum arbitratur, si decernere prælio cum hoste posset. Itaque cæsis victimis, recta phalāgem aduersus instructos equites ducebat; mandans, vt ex peditibus armaturæ grauis, qui annis x pubertatem excesserāt, secum in hostem cursu ferreretur, & iussis itidem cetratis cursu subsequi. Equitatu quoque denuntiat, vt in aciem aduersam impetum faceret; se, cum copiis vniuersis, subsequuturum pollicitus. Exceperunt impressionem equitum Persæ, quotquot erant viri fortes. At vbi simul imminere omnia terribilia videt, acie inclinata, partim recta in flumen decidunt, partim fuga sibi consulunt. Eos subsequuti Græci, etiam castris hostium potiuntur. Tum vero cetrati, vt fit, ad prædas se conuertunt. Agesilaus vndique omnes tum hostium, tum suorum res, castris positis complectitur. Quumque perturbari hostes audisset, quod alter in alterum rei male gestæ culpam conferret: confestim Sardes exercitum ducit. Ibi simul ferro ac flamma quæ circum urbem erant, vastabat; & significari per præconem iubebat, vt quicumque liberi esse vellent, ad se tamquam opitulatorem accederent. Sin aliqui Asiam sibi vindicarent, ad liberandum eos, de quibus disceptaretur, armati adessent. Posteaquã nemo aduersus eum prodiret, libere metu posito deinceps bellum gerebat; quum quidem videret Græcos, qui prius summissæ venerari Persas cogerebatur, ab iis ipsis honore adfici, a quibus petulanter tractati fuerant: at illos, qui antehac diuinis frui voluissent honoribus,

Plut. Agesil.
p. 1098.

καὶ ὁ ἰππικὸν εἰς τὸ μισαίδρου πεδῖον κατέ-
 σπεν. ὁ δὲ Ἀγησίλαος οὐκ ἐλύσατο, ἀλλ'
 ὡς ἄρ' ὡρεθήπει, τὸ δὲ τὸ Γραχενὸν τόπον ἐ-
 χώρησε. καὶ τρεῖς μὲν ἡμέρας δι' ἐρημίας πολέ-
 μίων πορεύμενος, πολλὰ τὰ ὅπιτιθ' ἄρα τῆ
 στρατῶ παρήχε· τῆ δὲ τετάρτῃ ἡμέρᾳ ἦκον οἱ
 τῶν πολεμίων ἰππῶες. καὶ τῶν μὲν ἀρχόντι τῶν
 σκλοφόρων εἶπεν ὁ ἡγεμὼν, ἀφ' αὐαί π' ἔπα-
 κτωλὸν ποταμὸν στρατοπέδουεσθαι· αὐτοὶ δὲ
 καπιδόντες τῆς τῶν ἐλλήων ἀκροατοῦτος τ' ἐ-
 πηρμύοις καὶ δ' ἄρα γλῶ, πολλοὺς αὖ τῶν ἀ-
 πέκτενας. ἀγαθὸς μὲν δὲ ὁ Ἀγησίλαος, βοη-
 θῆν ἐκέλευσε τῆς ἰππείας. οἱ δ' αὖ πέροσαν ὡς
 εἶδον τῶν βοήθησαν, ἢ θρησίσθησαν καὶ ἀπιπαρε-
 τάξαντο παμπληθεσι τῶν ἰππῶων ταξείων. ἐν-
 θα δ' ὁ Ἀγησίλαος γηνώσκων, ὅτι τοῖς μὲν
 πολεμίοις οὐπω παρείη ὁ πεζὸν, αὐτὰς δ' οὐ-
 δὲν ἀπεινὴ τῶν παρεσθλασμένων, τ' ἄρα ἔν ἢ
 γήσατο μάχην σιωάσαι, εἰ διώαιτο. σφα-
 γασάμενος οὖν, τῶν μὲν φάλαγγα δὲ τῆς ἢ
 ἄρα ὅτι τῆς ἀπιτεταγμένους ἰππείας, ἐκ δὲ
 τῶν ὀπλιτῶν ἐκέλευσε τ' πινὰς ἀφ' ἡβῆς θῆναι
 ὁμοίως αὐτῶν, τοῖς δὲ πελτασταῖς εἶπε δ' ἄρα
 ὑψηλαῖς. παρήγαγε δ' ἢ καὶ τοῖς ἰππῶοισιν τ' ἢ
 βαλῆν, ὡς αὐτὸς τε καὶ πᾶντος ἔστρατῶματος
 ἐπορεύου τῆς μὲν δ' ἰππείας ἐδέξαντο οἱ ἀ-
 γαστοὶ τῶν ὡρεθῶ. ὅτι δὲ ἄμα τ' πᾶντα δ' ἢ
 νὰ παρῶν ἐπ' αὐτοῖς, σιέκλινας, καὶ οἱ μὲν
 αὐτῶν δὲ τῶν ποταμῶν ἔπεσον, οἱ δὲ ἄλ-
 λοι ἐφάρων. οἱ δ' ἠλλῶες ἐπόμηναι ἀίεθοι καὶ
 ὁ στρατοπέδον αὐτῶν. καὶ οἱ μὲν πελτασταί, ὡς
 ἄρα εἶχες, τ' ἔφ' ἄρα γλῶ ἐβέροντο· ὁ δὲ Ἀγη-
 σίλαος ἔχων κύκλω πᾶντα καὶ φίλια καὶ πολέ-
 μα, ὡς ἔστρατοπέδουεσθαι. ὡς δ' ἠκούσε τῆς
 πολεμίοις ἄρα σῶσθαι, ἀφ' αὐαί π' ἔπα-
 ἀλλήλοισι τῶν γενημενῶν, δὲ τῆς ἠγῆν ὅτι ἄρα
 δ' ἄρα. καὶ ἄμα μὲν ἔκαμε καὶ ἐπόρη τὰ ὡρεθῶ
 ἄρα, ἄμα δ' ἢ καὶ τ' κήρυγμα π' ἐδήλου, τῆς μὲν
 ἐλθερίας δεομένους ὡς ὡρεθῶ σύμμαχον αὐ-
 τὸν παρῆναι· εἰ δὲ τινες τ' ἀσίαν εαυτ' ποιοῦνται,
 ἔστρατοπέδον αὐτῶν τοῖς ἀφ' αὐαί π' ἔπα-
 πλοῖς παρῆναι. ἐπεὶ μὲν τοῖς ἐδεῖς ἀπιτεξίης, ἀ-
 δεῶς δ' ἢ τ' ἀπὸ τῆτου ἔστρατῶετο, τοῖς μὲν
 ὡρεθῶ ὡρεθῶ ἐλλῶας ἀναγκαζόμε-
 νους ὅραν ἡμισυμύοις ὑφ' ὧν ὑβρίζοντο, τῆς δ'
 ἀξιουῶτας καὶ τῆς τῶν θεῶν ἡμῶν κερποδοσθαι,
 τοῦτοις

Handwritten marginal notes in Greek script, including the words 'καλόν', 'ἔστρατοπέδον', and 'ἡμισυμύοις'.

τὸς τοὺς ποιήσας μὴδὲ ἀντιβλέπειν τοῖς ἔλλησι
 δυνάσασθαι, καὶ τὸ μὴ τῶν φίλων χώραν ἀδύωτον
 παρέχων, τὴν δὲ τῶν πολεμίων ἕτω καρπὸν ἔμμεναι,
 ὡς ἴεον δούσιν ἔπειν πλέον τ' ἕκαστον τῶν ἀλλοτρίων
 πατρῶν ἐν δελφοῖς δεκάτην ἀποδοῦσαι. ὁ μὲν
 τοὺς βασιλέας νομίσας Τισσαφέρνην ἀγ-
 πιον εἶναι κακῶς φέρεσθαι τὰ ἑαυτοῦ, Ἰθραύτην
 καταπέμψας, τὰ πέτερον αὐτῷ τὸ κεφάλαιον.
 μὲν δὲ ἔπειτα τὸ μὴ τῶν βαρβάρων ἐπιθυμότερα
 ἐχθρῆσαι, τὰ δὲ Ἀγισιλάου πολὺ ἔρωμιθέστερα.
 ἀπὸ πᾶντων γὰρ τῶν ἐναντίων ἐπαρεσβόοντο τῶν
 Φιλίας, πολλοὶ δὲ καὶ ἀφίσταντο πρὸς αὐτὸν, ὁρ-
 γῶντο δὲ ἐλευθερίας ὡς ἴεον ἐκείτη ἑλλήνων μό-
 νον, ἀλλὰ καὶ βαρβάρων πολλῶν ἡγεμῶν ἦν Ἀ-
 γισιλάου ἀξιότιμος μὲν καὶ ἐπίδοξος Ἰσθραύτης
 λόντως ἀγαθὰ αὐτῷ, ὅστις ἀρχὸν μὲν παμ-
 πόλων ἐν τῇ ἡπειρῷ πόλεων, ἀρχὸν δὲ καὶ νήσων,
 ἐπεὶ καὶ ὁ ναυτικὸν πρὸς ἑαυτὸν αὐτῷ ἡ πόλις,
 αὐξάνομενος καὶ δυνάμει καὶ δυνάμει, παρὸν δὲ
 αὐτῷ τὸ πολλοῖς καὶ ἀγαθοῖς χερσὶν ὅ, πῶς ἐβόλε-
 τῶ, πρὸς δὲ τοῖς ὁ μέγιστον, ὅτι τοῖς καὶ ἐλπί-
 ζων καὶ ἀλύσει τ' ὅτι τῇ ἐλλάδα τῶν στρα-
 τῶν πρὸς τὸν ἀρχὸν, ὅμοιος ἔστω ὁ δούσιος
 τῶν ἐκρηκτῶν ἀλλ' ὅτι ἦλθεν αὐτῷ ἀπὸ
 τῶν οἰκιστῶν τελευτῶν . . . βοήθη τῇ πατρίδι,
 ἐπεὶ ἔπειτα τῇ πόλει, ὁ δὲ ἀφ' ἑαυτοῦ ἡ εἰς ἑαυ-
 τὸν τὸ φερῶν εὐτυχῶς ἕκαστος ὁ δὲ τοῖς πέν-
 τε μάλα ἐνδοξοῦσιν ποιῶν, ὡς οὐτε αἰπῶς τὴν
 γῆν δέξασθαι ἀπὸ πατρίδος, ἔπειτα δὲ ὅτι κτή-
 τος αὐτῷ τῶν ἀρχῶν φίλων, ἔπειτα ἀρχὸν καὶ ἀ-
 κίνδυνον κέρδη μάλλον, ἢ μὲν κινδύων τὰ
 καλὰ καὶ δίκαια. ὅσον γὰρ μὲν χρονον ὅτι τῆς
 ἀρχῆς ἐμμένει, πῶς οὐκ ἀξιοπαίσιον βασιλέως
 καὶ τῶν ἔργων ἐπεδείξατο, ὅστις τῶν ἀλλοτρίων
 πάσας πόλεις, ἐφ' ἃς τὰ ἀρχῶν ἐξέπλετο, σα-
 σιὰ ζῶσας, ὅτι τῶν πολιτείαις κινήσασθαι, ἐπεὶ
 οἱ ἀθλιωταῖοι τῶν ἀρχῶν ἐλήσαν, ἐποίησεν, ὡς τῶν
 αἰδοφύγης καὶ θανάτων, ἕως αὐτὸς παρῶν, ὁ-
 μονοῦσιν πολιθροῦσιν καὶ δυνάμει τῶν πό-
 λεις ἀφ' ἑαυτοῦ; τοῖς ἀρχῶν οἱ ἐν τῇ ἀσίᾳ ἑλλη-
 νες ἔχουσιν ἀρχῶν μόνον, ἀλλὰ καὶ ὡς πᾶσι,
 καὶ ἐπαίσιον ἀπὸντος αὐτῷ ἐλυποῦντο. καὶ τέλος
 ἐδήλωσαν, ὅτι οὐ πλάσθην τὴν Φιλίαν παρῶν
 χρονον. ἐπελευσίου γῆν αὐτῶν σκευεθῶσθαι
 σαν τῇ λακεδαίμονι, καὶ τῶντα, εἰδότες, ὅ-
 τι οὐ χείροσιν ἑαυτοῦ δέησει μάχεσθαι.

A eo redactus, ut ne quidem adspicere Graecos possent. Efficiebat etiam, ut amicorum ager minime vastaretur: ipse de hostili fructus eos percepit, ut intra biennium decumam Delphico Deo consecraret, c talentis ampliozem. Ceterum Persarum rex arbitratus Tissaphernem in culpa esse, quobrem res suae misere diriperentur: missio de locis superioribus Tissaphernem, caput ei praecidi iussit. Secundum ea barbari magis abiectis esse animis, Agesilai rebus multum roboris accedere. Nam legati ad amicitiam ineundam omnibus a nationibus mittebantur, & plerique ad eum deficiebant, libertatis desiderio ducti. Quare iam non Graecorum modo, sed multorum etiam barbarorum dux erat Agesilaeus. Aequum est etiam, ex hoc summa hominem admiratione proficere; quod quum imperium teneret complurimum in continente civitatum, atque etiam insularum, posteaquam ei classem quoque patria tradidit, iam succrescens famae celebritate ac potentia, nactusque potestate utendi multis commodis, & quod maximum erat, iam voluens animo, speque concipiens eversioem eius imperij, quod prius Graeciam armis inuaserat: nihilominus ab harum rerum nulla vinci se passus sit, sed ubi domo venisset ad eum quidam a magistratibus, qui eum opitulari patriae iuberet; parebat perinde reipublicae, ac si tunc forte solus in Ephorum curia propter quinqueuiros constitisset. Quae quidem re insigniter declaravit, non se terram uniuersam patriam, nec posterius adquisitos amicis veteribus, nec turpia lucra, nullo cum periculo coniuncta, honestis ac iustis, quae periculum habeant, anteferre. Qui non etiam hoc regis laude digni facinus sit, quod imperij sui tempore, quum civitates omnes, quibus praefuturus domo nauigauerat, intestinis dissidiis laborantes accepisset, quoniam essent mutatae respublicae, posteaquam ademptum Atheniensibus imperium fuerat; perfecerit, ut absque exiliis & caedibus, quam quidem diu aderat ipse, magna cum animorum concordia semper administrarentur, & felices essent? Enimvero Graeci, quotquot incolunt Asiam, non eius ex Asia discessum, ceu principis tantum; sed etiam ut patris, ac sodalis dolebant, & tandem declarabant, non ei se ficticiam beneuolentiam exhibere. Nam sponte cum eo profecti sunt ad ferendum supplicium Lacedaemoni, quum quidem scirent, sibi non aduersus deteriores se pugnandum esse.

Plut. Agesil. p. 1098.

Plut. Agesil. p. 1092.

Intelligit Ephoros.

ἐπιπέμει

πολλοῖς ἀγαθοῖς

στρατιῶν

πελῶν, ὁ ὅτι σέλιων βοήθειν

τῶν φερῶν

ἀρχῶν

ἐπιπέμει

ἐπιπέμει

ἐπιπέμει

ἐπιπέμει

ἐπιπέμει

ἐπιπέμει

ἐπιπέμει

ἐπιπέμει

Atq; hic rerum in Asia gestarum finis fuit. Ceterum Helleſpōto traiecto, per easdem nationes iter faciebat, per quas Perſarum rex illo ingēti cum exercitu profectus fuerat: & quæ via confecta totius anni ſpatio fuerat a rege barbaro, eā minori quoque, quam menſis ſpatio, Ageſilaus confecit. Non enim hoc proſiſtitum eius erat animo, vt ſerius patriæ ſuccurreret. Poſteaquam Macedonia peragrata, Theſſaliam ingreſſus eſt; ſequentes eum a tergo Larifæi, Cranonij, Scorufæi, Pharfalij, Bœotorum ſocij, omnesque adeo Theſſali, exceptis qui tunc in exſilio degerent, agmen extremum carpebant. Ducebat antehac Ageſilaus copias quadrato agmine, quum partem equitum dimidiam a fronte, dimidiam a tergo haberet. Verū poſtea, quam Theſſali extremos adorti, quo minus itinere pergeret, prohibebant: partem eorum, qui primo erant in agmine, ſolis exceptis, quos penes ſe habebat, ad agmen vltimum mittit. Quumque acies eſſent vtrimque inſtructæ, Theſſali non ſatis commodè ſe prælio equeſtri cōgreſſuros cum grauis armaturæ peditibus arbitrati; terga dabant, ac peditentim diſcedebant, illis imprudenter admodum eos perſequentibus. Ageſilaus, erratis vtrorumque animaduertiſis; equites, quos ſecum habebat robustos admodum, mittit; vtque tum ipſi hoſtem ſummo perſequerentur impetu, nec cōuertendi ſe poteſtatem ei facerent, tum aliis idem denuntiarent, mandat. Eos quum Theſſali præter opinionem equos adigere viderent, plane ſe non conuertebāt; ac ſi qui ſane id facere conati fuiſſent, ab equitibus, quos tranſuerſos habebant, intercipientantur. Conuertit inter alios ſe ſe Polycharmus Pharfalius, equitum magiſter, & vna cum ſuis dimicās interfectus eſt. Quod vbi accidiffet, ingens fuga facta fuit, ita vt alij occiderentur, alij viui hoſtiū in poteſtatem venirent. Neque prius ſubſtitere, quam ad montem ¶ Narthacienſium perueniſſent. Statuit tunc Ageſilaus tropæum inter Prantem ac Narthacium: & manſit ibi, mirifice delectatus hoc facinore; quod eos, qui ſe plurimum ob rem equeſtrem efferunt, viciffet eo cum equitatu, quem ipſemet inſtituiſſet. Poſtridie Achaicis Phthiæ montibus ſuperatis, deinceps per regionem pacatam profectus eſt ad Bœotorum vſque fines. Ibi quum in acie ſtantes aduerſus ſe reperiffet Thebanos, Athenienſes, Argiuos, Corinthios, Ænianes, Euboenſes, Locros vtroſque:

Αὐτὸς μὲν δὴ ἐν τῇ ἀσίᾳ παρὰ ζέων τὸ τέλος ἐχέτο. Αἰχμᾶς δὲ τῶν ἐλλήσποντον, ἐπορεύετο διὰ τῶν αὐτῶν ἑθνῶν, ὡν ὁ ὄρισος τὰς πᾶσι πληθὺς ὄλων, καὶ ἡ ἐναισίαν ὁδὸν ὁ βαρβαρὸς ἐποίησατο, ταύτην μὲν ἢ ἐν μίλι κατήνυσεν ὁ Αἰγούλαος. ἔγδ' ὡς ὑπερήσθη τὸ πατείδος ἐπαρθευμῆτο. ἐπεὶ δὲ Ἰθαμείλας μακεδονίαν εἰς θετταλίαν ἀφίκετο, λαριστάοι μὲν, καὶ κερωνῆοι, καὶ σκευσοῦοι, καὶ φαρσάλιοι σύμμαχοι ὄντες βοιωτοῖς, καὶ πύρρες δὲ θετταλοὶ, πλὴν ὅσοι αὐτῶν φυγάδες τότε ὄντες ἐτύχονον, ἐκακουργῶν ἔτι ἐφεπόμην. ὁ δὲ τῶς μὲν ἦρχον ἐν πλασίῳ τὸ κράτευμα, τοῖς ἡμίσις μὲν ἐμπαροσθεν, τοῖς ἡμίσις δὲ ἐπὶ ἔραν ἔχον τῶν ἰσπεῶν. ἐπεὶ δὲ ἐκώλυον τὸ πορείας αὐτὸν οἱ θετταλοὶ ὅτι θετταλοὶ τοῖς ὀπίσθεν, τῶν ἀπέμπεδ ἐπὶ ἔραν καὶ τὸ ἀπὸ τῶν παροσθεν μὲν ἐραδίματες, καὶ τῶν παρὰ αὐτὸν, ὡς δὲ παρεταξάντο ἀλλήλοισι, οἱ μὲν θετταλοὶ νομισαίτες ὅτι ἐκάλω ἔτι παρὸς τοῖς ὀπίσθεν ἰππομαχεῖν, τῶν ἐραδίων, βαδίζον ἀπεχώρην οἱ δὲ μάλ' ἀφροῖας ἐφείποντο. γὰρ δὲ ὁ Αἰγούλαος ἀεὶ ἐκείτερον ἡμῶν τῶν, τῶν ἀπέμπεδ τοῖς ἀμφὶ αὐτὸν μάλα δρώσοις ἰππίας, καὶ κελδὶς τοῖς ἑτέροις τῶν ἀλλοῖς, καὶ αὐτοῖς διώκον καὶ κρείσσον, καὶ μηκεπιδωῖαι αὐτοῖς αἰατροφίω. οἱ δὲ θετταλοὶ ὡς εἶδον τῶν ἀδύσων ἐλαύνοιας, οἱ μὲν αὐτῶν ἐδὲ ἀεὶ ἐρέσαν, οἱ δὲ καὶ ἀμὰ ἐρέσαν περὶ ἡμῶν, πλᾶγιοις ἔχοντες τὸς ἰπποισι ἡλίσχοντο. Πολύχραμος μὲν τοῖς φαρσάλιοις ἰππαρχῶν Δαιέρεψέ τε, καὶ μαχόμενος σὺν τοῖς ἀμφὶ αὐτὸν ἀποθνήσκον. ὡς δὲ τὸ τέλος ἐχέτο, φυγὴ γὰρ Ἰθαμείας. ὡς τε οἱ μὲν ἀπέθνησκον αὐτῶν, οἱ δὲ καὶ ζῶντες ἡλίσχοντο. ἔφησαν δὲ οὐκ ὄντως ὄντων, ὅτι ὄντων ἢ ὅτι τὰς ὄρας τῶν ἀνδρακίων ἐχέοντο. καὶ τότε μὲν δὴ ὁ Αἰγούλαος Ἰππασίον τε ἐσήσατο μετὰ τὸν παροσθεν καὶ τὸν ναρθηκίου καὶ αὐτὸς κατέμηνε, μάλα ἠδρόμνος τὰς ἔργων, ὅτι τὸς μέγιστον φρονοῦσας ἐφ' ἰπποικὴν ἐνεκίχηει σὺν ὧ αὐτὸς ἐμηχρήσατο ἰσπεῶν. ἐπικῶν τῆ δὲ ὑπερήσθη τῶν ἀλλοῖς τὰ ἀχαικῆς φθίας ὄρη, πλὴν λοιπὴν ἠδὲ πᾶσαν διὰ φιλίας ἐπορεύθη εἰς τὰς βοιωτῶν τῶν ὄρειαν. ἐν ταῦτα δὲ ἀντιπεταγμένοι δῖοι ἄρσων θεβαῖοις, τῶν ἀθηνάοις, κερωνῆοις, ἀμινῶνας, ἀρσείας, καὶ λοχοῖς ἀμφοτέρωθεν, ὅσδεν ἐμέλλη-

Plut. Ages. p. 1104.

†al. An- thracorū, id est, Car bonario- rum.
Plut. ἀποφθίχου. p. 374. v. ἰπποικὴ p. 517. 2 Plut. Ages. p. 1105.

πλὴν ὅσοι
ἐκάλω
ἐραδίμα
πρὸς τοῖς
ἡμίσις
πρὸς τοῖς
ἡμίσις
ἰππαρχῶν
ἡλίσχοντο
ἰπποισι
ἡλίσχοντο
ἀχαικῆς
φθίας
ἀθηνάοις
κέρωνοις
ἀμινῶνας
ἀρσείας
κοχοῖς
ἀμφοτέρωθεν
ἐμέλλη-

ἐμέλλησεν, ἀλλ' ὅτι τῶν Φαιεσθῶν ἀντιπαρέ-
 παθε, Λακεδαιμονίων μὲν ἔχον μόρα καὶ ἡ-
 μου, τῶν δὲ αὐτόθεν συμμάχων Φωκέας καὶ
 ὄρχομενοὺς μόνοις, τὸ δὲ ἄλλο στρατόμαχος,
 ὅσῳ ἢ ἀγέλο αὐτοῦ. καὶ οὐ τῆτο λέξων ἔρχο-
 μη, ὡς πολὺ μὲν ἐλάττω, πολὺ δὲ χείρνας
 ἔχον, ὁμοῦσιν σιωέβαλλον. (εἰ γὰρ ταῦτα λέ-
 γοιμι, Ἀγησίλαόν τ' αἰμοὶ δοκῶ ἀφρονα ἀ-
 ποφαίνην, καὶ ἐμαυτὸν μωρὸν, εἰ ἐπαυνοῖμι τὸν
 παῖδα τὸν μεγίστων εἰκὴ κινδυνεύοντα) ἀλλὰ
 μᾶλλον τὰ δὲ αὐτῶν ἀγάμασι, ὅτι πλήθος τε
 ὄσδεν μείον, ἢ τὸ τῶν πολεμίων παρεσκευά-
 σατο, ὡπλισέ τε οὕτως, ὡς ἀπύρτα μὲν χαλ-
 κῶν, ἀπύρτα δὲ τὸ φοινικῶν φαίνεσθαι. ἐπεμε-
 λήθη δὲ, ὅπως οἱ στρατιῶται τῶν πόνοις δυ-
 νήσαιντο ὑποφέρειν. ἐνέπλησε δὲ καὶ φρονή-
 ματος τῆς ψυχῆς αὐτῶν, ὡς ἰσχυροὶ εἶεν πρὸς
 οὐσίπνας, δέοι μάχεσθαι. ἐπὶ δὲ φιλονεικίαν
 ἐπέβαλε πρὸς ἀλλήλους τοῖς μετ' αὐτῶν, ὅ-
 πως ἕκαστοι αὐτῶν ἀεῖσοι φαίνοιντο. ἐλπί-
 δων γὰρ μὲν πρῶτος ἐνέπλησεν, ὡς πᾶσι
 πολλὰ κάρατ' ἔσοιτο, εἰ ἄνδρες ἀγαθοὶ γί-
 γνοιτο· νομίζων ὅτι τῶν τοιούτων ἀνδρῶ-
 πων πρῶτος ἔσονται τοῖς πολεμίοις μάχε-
 σθαι, καὶ μὲν οὐκ ἐφάσθη. διηγήσομαι
 δὲ καὶ τὴν μάχην. καὶ γὰρ ἐγγύετο οἷα φη-
 σὶν ἄλλη τῶν ἐφ' ἡμῶν. συνηέσαν μὲν γὰρ
 εἰς τὸ κτ' κερῶν πεδίων, οἱ μὲν σὺν Ἀγη-
 σιλάῳ, ἀπὸ τῆς κηφισσοῦ, οἱ δὲ σὺν τοῖς θε-
 βαίοις, ἀπὸ τῆς ἐλικῶνος. ἐώρων δὲ τῶν τε φά-
 λαγγας ἀλλήλων μάλα * ἰσομάχοις· γὰρ
 δὸν δὲ καὶ οἱ ἰππεῖς ἦσαν ἕκαστέρων ἰσοπλή-
 θεῖς. εἶχε δὲ ὁ Ἀγησίλαος τὸ μὲν δὲ δόξιον τῆ
 μὲν ἑαυτῶν, ὄρχομενοὶ δὲ ἔστατοι ἦσαν αὐτῶν
 τῆς δ' ὠνύμου. οἱ δὲ αὐτῶν θεβαῖοι αὐτοὶ μὲν δε-
 ξιοὶ ἦσαν, ἀργεῖοι δὲ αὐτοῖς τὸ δ' ὠνύμον εἶ-
 χον. στυγίωντων δὲ, τέως μὲν σιγὴ πολλὴ ἦν
 ἀπ' ἀμφοτέρων. αὐτίκα δὲ ἀπειχον ἀλλήλων
 ὕπον σάβρον, ἀλαλάξαντες οἱ θεβαῖοι δρό-
 μῶ ὁμοῦσε ἐφέεργιτο. ὡς δὲ τειῶν ἐπὶ πλέθρων
 ἐν μέσῳ ὄντων, ἀντεξέδραμον ἀπὸ τῆς Ἀθησι-
 λάου φάλαγγος, ὡν Ἡερριπίδας ἔξενάγῃ. ἦ-
 σαν δὲ αὐτοὶ τῶν τε ἐξ οἴκου αὐτῶν συστρατι-
 στῶν, καὶ τῶν τὸ Κυρῶν πνῆς, καὶ ἰώνες δὲ, καὶ
 ἀγολῆς, καὶ ἑλλης πόντιοι ἐρχομενοὶ, καὶ πρῶτες
 ἔδειξαν τὸ οὕτοι τῶν συσκευδραμόντων τε ἐγίνοντο, καὶ εἰς δόρυ ἀφικόμενοι τὸ ἐξέλειπον τὸ κατ' ἑαυτῶν.

A nihil cunctatus, ut pugnam committeret
 aperte struebat aciem, quum cohortem
 secum Lacedæmoniorum unam cum se-
 misse haberet, & ex focis, qui habitant iis
 in locis, solos Phocenses & Orchomenios,
 cum reliquis copiis, quas ipse ducebat. Nec
 iam hoc dicturus sum, quod quum multo pau-
 ciores & imbecilliores haberet, nihilomi-
 nus conflixerit; quandoquidem id si dicam,
 videat Agesilaum amem, ac me stultum
 pronuntiare, qui hominem temere pericli-
 tatem de summa rerum laude: sed hoc apud
 me potius in admirationem venit, quod cop-
 ias non minores hostilibus comparauerit,
 & sic armis instruxerit: ut omnia merum
 æs, omnia esse mera purpura viderentur.
 Dederat itidem operam, ut milites possent
 labores perferre; animosque ipsorum ea
 compleuerat ferocia, ut ad pugnandum
 aduersus quosuis satis essent idonei. Præ-
 terea contentionem mutuam inter suos ex-
 citarat, ut singuli se præstantissimos decla-
 rarent. Spe denique repleuerat omnes, fu-
 turum pollicitus, ut vniuersi multa bona
 adipiscerentur, si viros se fortes gererent.
 Existimabat enim, viros eiusmodi prom-
 tissime in hostem dimicatuuros, quæ sane i-
 psam opinio minime fefellit. Pugnâ quo-
 que narrabo, quod eiusmodi fuerit, qualis
 alia nostro quidem æuo nulla. Nam in cam-
 pum ad Coroneam conuenerunt, Agesila-
 i quidem exercitus a Cephisso; Thebani
 vero cum suis, ab Helicone. Et videbant
 phalanges suas admodum prælio commit-
 tendo pares, propeque multitudo equitum
 vtriusque par erat. Agesilaus dextrum cor-
 nu apud suos tenebat, in læuo postremi er-
 rant Orchomenij. Contra, Thebani dex-
 tro suorum in cornu erant, in læuo Argiui.
 Et hætenus dum cõgrederentur, vtraque
 in parte magnum erat silentium. Quum
 vero a seinuicem vnus abesset stadij ipa-
 tior, clamore Thebani sublato, cursu in ad-
 uersos ferebantur. Vbi tria restarent inter
 utrosque plethra, de Agesilai phalange ad-
 uersa in eos ruebant stipendiarij milites,
 quos Herippidas ducebat. Erant autem il-
 li partim, quos domo secum in expeditio-
 nem duxerat; partim, qui Cyro militaue-
 rant, & Iones, & Bolenfes, & Helleston-
 tij, horum vicini. Hi omnes illorum er-
 rant in numero, qui vna procurrebant;
 ac intra ictum hastæ quum venissent, hos-
 tes sibi oppositos in fugam verterunt.

πρὸ ἀλ.

φοινικῶν

ἰσομά-
 χου
 μὲν δεξιῶν
 πρὸ μετ'
 αὐτῶν

Κυρῶν,
 sic sic-
 pra.

Plut. ἀποφάσεις. p. 374.
 Plut. Agesil. p. 1106. citat 5.
 Prælium Olymp. 96. an. 2.
 ad Coroneam. Diod. 17. p. 421.
 neam.

Argiui quidem illorum impetū, qui apud A
 Agesilaum erant, haud sustinuerunt; sed ad
 Heliconem fuga se receperunt. Atq; heic
 iam nonnulli hospites corona cingebant
 Agesilaum, quum ei quidam nūtiat, The-
 banos perruptis Orchomeniis ad impedi-
 menta peruenisse. Quapropter in eos euo-
 luta phalange ducebat. Thebani quum so-
 cios suos ad Heliconem fugisse viderent,
 magna vi pergebant, vt ad suos elaberentur.
 Tum vero fortem virum fuisse Agefilaum
 haud dubie dicere possumus, quamquam
 tutissima non eligeret. Nam quum B
 dimissis illis, qui elabi conabantur, sequi a
 tergo posset, & vltimos capere: non hoc
 fecit, sed aduersa fronte cum Thebanis est
 congressus. Itaque collatis clupeis vrge-
 bantur, pugnabant, interficiebant, inter-
 ficiebantur. Nullus quidem excitabatur
 clamor, nō tamen erat silentium: sed eius-
 modi quædam vox, qualis ex ira prælio-
 que proficisci potest. Tandem Thebano-
 rum alij ad Heliconem elabuntur, multi
 dum pedem referunt, interimuntur. Post-
 eaquam victoria positus erat Agesilaus, &
 ipse ad phalangem adlatus esset, accepto
 vulnere: quidam equites adactis equis ei
 dicunt, ex hostibus LXXX viros armatos esse
 sub fano, quidque de his faciendum es-
 set, interrogabant. Ille vero, quamquam
 accepisset multa toto passim corpore vul-
 nera, & ab omnis generis telis inflicta; non
 tamen numinis obliuiscabatur, sed man-
 dabat, vti potestatem eis facerēt abeundi,
 quo vellent, neque lædi eos patiebatur.
 Quin equitibus etiam, quos penes se ha-
 bebat, imperabat; vt eos deducerent, do-
 nec ad loca tuta peruenissent. Commissio
 iam prælio, videre erat illo in loco, quo
 congressi fuerant, terram sanguine con-
 spersam, cadauera tam amicorum, quam
 hostium, sparsim inter se iacentia, pertusos
 clupeos, con fractas hastas, pugiones vagi-
 nis nudatos partim humi, partim in corpo-
 ribus, partim ipsis in manibus hærentes.
 Actum quidem, quia vesper aduenerat,
 tractis hostium cadaueribus intra phalan-
 gem, cœnaque sumpta, quieti se dederunt.
 Postridie † Gylum polemarchum aciem
 mane iubet instruere, ac tropæum excita-
 re, inque honorem Dei corollis omnes se
 redimire, tibicines denique omnes tibiis
 canere. Interea dum hoc illi faciunt, The-
 bani præcone missō, mortuorum cadaue-
 ra per indutias ad sepulturam poscunt. Ita-
 uo: oi δὲ θεβαῖοι ἐπέμψαν * κήρυκα, ἵπποσπῶνδοις τῶν νεκρῶν ἀποποιῶντες τὰ σώματα. καὶ κήρυκα

† al. Gylim

ἀργεῖοι μὲν ἐκ ἐδέξαντο τοὺς ἀμφ' Ἀγησίλαον,
 ἀλλ' ἐφυγὼν ὅτι τ' ἐλικῶνα. καὶ τὰ αὐτὰ οἱ μὲν
 πινες τ' ξένων ἐπέφαινον ἢ δὴ τ' Ἀγησίλαον. ἀ-
 γῆς δὲ τις αὐτὰς ὅτι θεβαῖοι τοὺς ὄρχομνίους
 διεκρόφαιτες ἐν τοῖς σκλοφοῦροις τοῖσι. καὶ ὁ ἔπειτα
 μὲν ἄλλοις δεξιῶν τ' φάλαγγα ἤγειρε ἐπ' αὐτοῖς.
 οἱ δὲ αὖ θεβαῖοι ὡς εἶδον τοὺς συμμαχοὺς παρὸς
 τὰ ἐλικῶνα πεφύλακται, διεπεσόν βεβλόμε-
 νοι παρὸς τὸς αὐτοῦ, ἐχώρην ἐρρωμένως. οἱ αὖ
 δὴ Ἀγησίλαον ἀνδρῶν μὲν ἔξεστι εἰπεῖν αἰαμ-
 φιλόγως, ὅ μὲν τοι εἶλετό γε τὰ ἀσφαλές αἶθε.
 ἔξον γὰρ αὐτὰς τ' παρέντι τὸς ἀγαπίπλους, ^{παρεῶν}
 ἐπορεύσασθαι τὸς ὅπιαθεν, οὐκ ἐποίησε ἔ- ^{male.}
 το, ἀλλ' αἰτιμέτωπος σωεῖρ ἄξε τοῖς θεβαῖ-
 οῖς. καὶ συμβολήσιν τὰς ἀσπίδας ἐωθιῶτο, ἐ-
 μάχοντο, ἀπέκτενον, ἀπέθνησκον. καὶ κραυγὴ
 μὲν ὁδομῆς παρῶν, ὅ μὲν ὁδομῆς στή. φωνὴ
 δὲ τις ἦν τοιαύτη, οἷον ὄρη τε καὶ μάχη τῶν
 χοῖτ' αἰ. τέλος δὲ τ' θεβαίων οἱ μὲν ἀγαπίπλους
 παρὸς τ' ἐλικῶνα, πολλοὶ δὲ ἀποχωρήσιν ἀ-
 πέταον. ὅτι δὲ ἢ μὲν τ' ἵκη σὺν Ἀγησίλαῳ ^{ἵκη Ἀγη-}
 ἐγένετο, τῶν δὲ αὐτῶν * παρὸς ἐνέθη παρὸς <sup>σπλάγ-
καρῆν,</sup>
 τ' φάλαγγα, παρὸς ἐλάσαιες πινες τ' ἵππων, * παρὸς ^{ἵππων}
 λέγεισιν αὐτὰς ὅτι τ' πολέμιων ὄγδοοντα
 σὺν τοῖς ὅπλοις ἔσπευον τὰς τ' ἵππων εἰσὶ καὶ ἡρώ ^{νεῶν εἰσὶ}
 των, τῆς δὲ ποιῶν. ὅ δὲ καὶ τ' πολλὰ δαύματ' α
 ἔχων πόντοσε καὶ πόντοῖσι ὅπλοις, ὅμοις οὐκ
 ἐπέλαθε τοῦ θεοῦ, ἀλλ' εἶν τε ἀπίεαι ὅποι
 βούλοιντο ἐκέλευε, καὶ ἀδικεῖν οὐκ εἶα, καὶ
 παρὸς ἐμψαν ἐπέταξε τὸς ἀμφ' αὐτὸν ἵππων
 Δῆς τε ἐν τὰς ἀσφαλῆς ἐγένετο. ἐπεὶ γὰρ μὲν
 ἔληξεν ἡ μάχη, παρῶν δὲ θεάσασθαι, εἶτα
 σωεῖρ πεσον δὴ ἡλοις, τὴν μὲν γὰρ αἶματι πε-
 φυρμένω, νεκροὺς δὲ κημένους φίλους καὶ πο-
 λεμίους μετ' ἀλλήλων, ἀσπίδας δὲ ἀγατε-
 ρυμένους, δόρατα σιωπε, δρασομένα, ἐν-
 χεῖδρα γυμνά κυλεῶν, τὰ μὲν χαμάς, τὰ ^{σάμασι,}
 δὲ ἐν τ' σώματι, τὰ δὲ ἐπὶ μὲν χεῖρας. τότε μὲν
 οἶον (καὶ γὰρ αὐτὸν ὄψε) σιωελκύσαντες τὸς
 τ' πολέμιων νεκροὺς εἶσω φάλαγγος, εἶδει-
 Ε πνοποιήσαντο καὶ ἐκρίθησαν παρὸς τ' τ' ἴου- ἴου
 λον τὸν πολέμιον τῶν ἀτάξαι τε ἐκέλευ-
 σε δ' ἐράττωμα καὶ ἔπαμον ἴσασαι, καὶ γε-
 φαινοῦσαι πόντος τὰς θεῶν, καὶ τὸς αὐλη-
 τὰς πόντος αὐλῶν. καὶ οἱ μὲν τῶν ἐπὶ
 οὔτω

tis Cynof cephalis ad urbem vsque vasta-
 bat agrum; facta Thebanis pugnae copia
 tam in planicie, quam in montibus, si ita
 vellent. Rursum anno sequenti cum exer-
 citu Thebas petit, superatisq; vallis ac fos-
 sis ad Scolium, reliquas Bceotiae partes de-
 populatur. Atque hactenus ipse cum pa-
 tria cōmuni felicitate fuit vsus. Quicum-
 que deinceps casus aduersi acciderūt, hos
 Agesilai ductu contigisse, nemo est qui di-
 xerit. Posteaquam ad Leuctra clades fuis-
 set accepta, & amicos ac hospites ipsius
 Tegeae necassent tum aduersarij, tum Mā-
 tinei, iamque se coniunxissent Bceoti om-
 nes, & Arcades, & Elei: vnā cohortem
 eduxit, existimantibus multis, longo tem-
 pore Lacedaemonios extra fines suos non
 egressuros. Quumque vastasset agrum eo-
 rum, qui amicos ipsius occiderant: ita de-
 inde domum se rursus recepit. Secundum
 haec Arcadibus vniuersis, & Argiuis, & E-
 leis, & Bceotis, quibus Phocenses aderant,
 & vtrisque Locris, & Thessalis, & Aeni-
 anibus, & Acarnanibus, & Euboensibus, cum
 infestis copiis Lacedaemonem profectis,
 quum serui praeterea, multaeque finitima
 ciuitates defecissent, ac Spartanorum non
 pauciores in commisso ad Leuctra praelio
 fuissent interemti, quam superstites esēt:
 nihilominus urbem tutatus est, quāquam
 ea careret mœnibus. Neque tamen illac
 suos educebat, vbi rebus omnib. potiores
 erāt hostes, sed vbi ciues superiores futuri
 erant, suis aduersus hostem in acie magno
 cum animi robore collocatis. Existimabat
 enim se, si spatiosa quaedam in loca pro-
 gressus esset, ab omni parte circumueniri
 posse: sin artis & superioribus in locis se
 cōtineret, rebus omnibus hoste potio-
 rem futurum. Quum vero exercitus discessis-
 set, cur non dixerit aliquis, eum egregie se
 gessisse? Nam quum senectus eum tam a
 militia pedestri, quam equestri arceret, ac
 patriae pecuniis opus fore cerneret, si qui-
 dem ea socium vllū retinere vellet: harum
 ipse parandarum onus in se recepit. Quic-
 quid omnino poterat, domi manens mo-
 liebatur: & si qua ferret occasio, in iis in-
 quirendis minime segnis erat. Quinetiam
 pudore non praepediebatur, quominus le-
 gati nomine potius aliquo proficisceretur;
 quam imperatoris; si quidem aliquid e-
 molumentum reipublice adlaturus esset. Sed
 tamē etiam interea, dū legationes obibat,
 imperatoris magni munereungebatur.

Plut. Agesil. p. 1116.

Legationes Agesilai.

της ἐκ πορβόμῳ αὐτῆς στρατηγῶν ὁμοῦς ἔχῃ ἐν τῇ παρορθείᾳ μεγάλῃ στρατηγῶν ἔργα διεσπράξατο.
 Αὐτῶν.

Ἰσθμὸς τῆς κεντρικῆς κεφαλῆς ἐδῆου τὴν χῆ-
 ραν μέρει τῆς ἀγῆρας, παρέχον καὶ ἐν πεδίοις καὶ
 αἰὰ τὰ ὄρη μάχεσθαι θηβαιῶσι, εἰ βούλοιντο.
 ἐσπράτθον δὲ καὶ τὴν ὄρειον πάλιν ἔτι ὄρει
 θηβῶν καὶ Ἰσθμὸς τῆς κεφαλῆς σκαλὸν εὐαρώμα-
 τα καὶ Ἰσθμὸς, ἐδῆσαν τὰ λοιπὰ τῆς βοιω-
 τίας. τὰ μὲν δὲ μέρει τούτου κρητὴν αὐτῶν τε
 καὶ ἡ πόλις ἐτύχε. ὅσα γε μὲν μὲν τῶτο
 σφῆλαιμα εἰχόντο, ὁδοὶ αὐτῶν εἰς τοὺς Α-
 γησιλάου ἡγεμονίῳ ἐσπράτθη. ἐπεὶ δὲ αὐ-
 τοῖς ἐν λυκίῳ συμφορῆς γεγημημένους, κα-
 τακρίνοισι τῶν ἐν τεγῆα φίλοις καὶ ξείνοις αὐ-
 τῶν οἱ ἀπίπαλοι σὺν μαρτυροῦσι, σωματικῶ-
 των ἤδη βοιωτῶν τε πεδύτων, καὶ Ἰσθμίων,
 καὶ ἠλείων, στρατῶν σὺν μόρα, πολλῶν νο-
 μιζόντων οὐδὲ αὐτῶν ἐξελεῖν λακεδαίμονιους
 [πολλοὺς* χροῖου ἐκ τῆς αὐτῆς. δηλώσας δὲ
 τὴν χῆραν τῆς κατακρίνοισιν τῶν φίλοις,
 οὕτως αὐτῶν οἴκαδε ἀπεχώρησεν. ἀπὸ γε μὲν
 τούτου ὅτι τὴν λακεδαίμονια στρατῶν σαμέ-
 ρων Ἰσθμίων τε πεδύτων, καὶ Ἰσθμίων, καὶ
 ἠλείων, καὶ βοιωτῶν, καὶ σὺν αὐτοῖς φακίων,
 καὶ λοκρῶν ἀμφοτέρων, καὶ θεσσαλῶν, καὶ αἰ-
 νιάνων, καὶ ἀκαρνανίων, καὶ δισβοίων, πρὸς
 δὲ τούτοις ἀφρηκῶν μὲν τῶν δούλων, πολ-
 λῶν δὲ παροικίδων πόλεων, καὶ αὐτῶν σαρ-
 ριατῶν οὐ μείονων ἀπολωλότων ἐν τῇ ἐν
 λυκίῳ μάχῃ ἢ λυκομύρων, ἕμφορ διεφύ-
 λαξε τὴν πόλιν, καὶ ταῦτα ἀτείχισον οὐ-
 σαν ὅσων μὲν περὶ πλῆθος αὐτῶν εἰχόντο πο-
 δλέμιοι, ὅσων δὲ ἀγῆρων ἐν ταῦτα, ὅσων δὲ οἱ
 σολῆται πλέον ἔξην ἔμελλον, ἀρώσως πα-
 ρατεταγμένους νομιζόντων, εἰς μὲν ὁ πλα-
 τὺν δὲ περὶ τὸν δὲ παροικίδων, ἐν δὲ τοῖς
 ξείνοις καὶ Ἰσθμίοις τοῖς Ἰσθμίωνων,
 τὰ περὶ κρατῆρ ἂν. ἐπεὶ γε μὲν ἀπεχώ-
 ρησε ὁ στρατῶν, πῶς οὐκ αὐτῶν φαίη τις αὐ-
 τῶν χῆραν ἀγνωμόνως εἶαυτῶν; ὡς γὰρ τὰ
 στρατῶν καὶ περὶ καὶ ἐφ' ἵππων ἀπειρ-
 ῆν ἤδη ὁ γῆρας, χρημάτων δὲ εἴρα τὴν
 πάλιν δεομύων, εἰ μέλλοι σύμμαχόν τινα ἐ-
 ξῆν, ὅτι ὁ πορβόμῳ ταῦτα εἶαυτῶν ἔταξε. καὶ
 ὅσα μὲν ἐδιδύατο, οἴκοι μύρων ἐμνησθῆναι ἂν
 δὲ κατὰ αὐτῶν, ὅσων ἀκρῆ μετέναγ. ἔδῃ ἡγεμῶ-
 ναί, εἰ μέλλοι τὴν πόλιν ἀφελήσῃν, παρορθεῖ-
 ται.

ὁ ἄστυ

Ἄντοφραδάτης γάρ τε πολιορκῶν τὴν Ἰνάσ-
 σῶν Αρειοβαρζανίω σύμμαχον ὄντα, δέισας
 Αγησίλαον, φεύγων ἔρχετο. Κότυς δ' αὖ σπ-
 σὸν πολιορκῶν, Αρειοβαρζανίου ἐπιούσαν, λύ-
 σασ καὶ σὸν τὴν πολιορκίαν, ἀπηλλάγη ὡς τ'
 σὸν ἀλόγως καὶ ἀπὸ τῆς ἀρεσθείας ἔπαυον
 τῶν πολεμίων εἰσῆκει αὐτῶν. Μαύσωλος γὰρ
 μὲν καὶ Ἰάλαστρον ἕκαστον ναυσὶ πολιορκῶν
 ἀμφοτέρωθεν χεῖρα ταῦτα, σὸν δὲ δέισας,
 ἀλλὰ πεισθεὶς, ἀπέπλευσεν οἴκαδε. ἄξιον
 γαίματος διεωρᾶσθαι τοὺς γὰρ οὗτοι πεπον-
 θῆναι νομίζοντες ὡς αὐτῶν, καὶ οἱ φεύγον-
 τες αὐτὸν, χρήματα ἀμφοτέροι ἐδόσαν. Τα-
 χέως γὰρ μὲν καὶ Μαύσωλος ἀπὸ τῶν ἐπὶ
 ἄστυ Αγησίλαου ξείαν συμβαλόμηνος καὶ
 ἄστυ χρήματα τῇ λακεδαίμονι, τὰ πέπεμ-
 ψαι αὐτὸν οἴκαδε, ὡς πομπῶν δόντες με-
 γαλοπρεπῆ. σὸν δὲ σὺν τῷ ἤδη μὲν ἐγγυρῶν ἔτη
 ἀμφὶ ταὶ ὀγδοήκοντα κατὰ μνημονίαν δὲ τῶν ἀγ-
 γυρῶν βασιλέα ἔπιθυμοῦντα τῶν πέρσῃ
 πολεμῶν, καὶ πολλοὺς μὲν περὶ σὺν, πολλοὺς δὲ
 ἰππίας, πολλὰ δὲ χρήματα ἔχοντα, ἀσμενός
 ἤχευσεν, ὅτι μετεπέμπετο αὐτὸν. καὶ ταῦτα,
 ἠγεμονίαν ἑταίρου μῆδος. σὸν μὲν γὰρ τῇ
 αὐτῇ ὁρμῇ τῶν μὲν ἀγγυρῶν χάριν ἀπὸ-
 δόσαν αὐτῶν ὡς ἐργετήκει τῶν λακεδαίμων-
 να, τὸν δὲ σὺν τῇ ἀσία ἐλλείνας πάλιν ἐλθ-
 θερῶσιν, τῶν δὲ πέρσῃ δίκην ἔπιθυσοῦν καὶ
 τῶν ἐπὶ ἄστυ, καὶ ὅτι νῦν σύμμαχος εἶναι φά-
 σκων, ἐπέτα τῆ μεσσηνίῳ ἀφίεναι. ἐπεὶ μὲν
 τοὶ οὐ μετὰ πέμψα μῆδος σὸν ἀπέδιδου τῶν
 ἠγεμονίαν αὐτῶν, ὁ μὲν Αγησίλαος ὡς ὁ μέ-
 γιστον ἔξῃ πατημῆδος ἐφρόπιζε, τί δὲ ποιεῖν.
 σὸν σὺν τῶν δὲ ἐπὶ σὺν μὲν οἱ δὲ στρατὸν
 μῆδος τῶν ἀγγυρῶν ἀφίστανται τῶ βασι-
 λέως ἔπειτα δὲ καὶ οἱ ἄλλοι πύρτες ἀπέ-
 λιπον αὐτὸν. καὶ αὐτὸς μὲν δέισας, ἀπε-
 χύρησε φυγῆ εἰς σιδῶνα τῆς Φοινίκης. οἱ δὲ
 ἀγγυρῶν σασιάζοντες, διὰ σὺν βασιλέως ἀφ-
 ρεῖνται. σὸν ταῦτα δὲ Αγησίλαος γνοὺς, ὅτι
 εἰ μὲν μηδετέρω συλλήφοιτο, μισθὸν σὸν δὲ τε-
 ρος λύσει τοῖς ἔλλησιν, ἀφρῶν δὲ σὸν δὲ τε-
 ρος ἀφρῶν, ὅποτερος τ' αὐτῶν κρατήσῃ, σὸν δὲ ἐ-
 ρρὸς ἔσαι: εἰ δὲ τῶν ἐτέρω συλλήφοιτο, σὸν δὲ γὰρ
 ὡς ὁ παθῶν, ὡς ὁ εἰχθρὸς φίλος ἔσοιτο οὕτω δὲ
 κείνας, ὅποτερος φιλέλλῳ μῆλλον ἐδοκεῖ εἶναι, στρα-
 τὸν μῆδος μὲν σὺν τῶν, τὸν μὲν μισέλ-
 λους μάχῃ νικήσας χερσὶνται, τὸν δὲ ἔτερον σὺν
 ἀφρῶν, καὶ φίλον ποιεῖσας τῇ λακεδαί-

A Nam quum Autophradates ad Assum A-
 riobarzanem foederatum obsideret, Age-
 silaum veritus, fuga inde discessit. Cotys
 item, quum Sestum obsideret, urbem A-
 riobarzanis; & ipse soluta obsidione dis-
 cessit. Quo factum est, ut non abs re tro-
 præum de hostibus etiam ex legatione sta-
 tutum ei fuerit. Quinetiam quum Mausolus
 mari c nauibus vtrumque locum hunc
 obsideret, non metu adductus, sed persua-
 sione domum cū classe abiit. Dignas pro-
 fecto res admiratione gessit. Nam & illi,
 qui ab eo se adfectos beneficio putabant,
 & qui fugiebant ipsum, vtrique pecunias
 ei dabant. Mausolus quidem, quum cele-
 riter pecunias in vsum Lacedæmonis cō-
 tulisset, Agesilaum remisit in patriam; da-
 tis, qui eum magnifice deducerent. Erat
 iam annos natus LXXX. quumque animad-
 uertisset, regem Ægyptiorum Persico regi
 arma inferre cupere, peditatu, equitatu,
 pecuniis amplissimis instructum: perlubē-
 ter ab hoc arcessiri se audiuit, præsertim
 quod imperatoris ei munus policeretur.
 Existimabat enim, eadem profectioe se
 gratiam Ægyptio pro collatis in Lacedæ-
 monem beneficiis relaturum, Græcosque
 Asiaticos rursus in libertatem ad-
 ferturum, & Persæ pœnam irrogaturum;
 partim ob superiorum temporum maleficia,
 partim quod tunc se socium esse pro-
 fessus, Messenē Lacedæmonios dimitte-
 re iussisset. Posteaquam vero ille, qui Age-
 silaum arcessiuerat, munus imperatoris ei
 non mandabat: maximopere deceptus,
 quid faciendum esset, cogitabat. Hinc Æ-
 gyptij, qui seorsum militabant, a regis fide
 deficiunt: mox & reliqui omnes eum de-
 ferunt. Rex ipse metuens sibi, Sidonem
 Phœniciaē fuga se recepit. Ægyptij, orta se-
 ditione, reges duos creant. Atque heic Age-
 silaus, qui futurū intelligeret, ut si neu-
 trum adiuuaret, neuter Græcis stipedium
 solueret, neuter rerum venalium forum
 suppeditaret, & vtercumque superior eua-
 deret, is hostis esset: sin alteri suppetias fer-
 ret, eum accepto beneficio, ceu par esset,
 amicum futurū: facto iudicio, vter magis
 Græcorum studiosus esse videretur, eiusq;
 militiam sequutus; alterum quidem illum
 nationem Græcorum odio persequētem,
 victum prælio capit, alterum vero in re-
 gno constituit. Eumdem quum Lacedæ-

Vide Notas.

ἀπίμψυ

Agesilaus 80 natus annos in Ægyptum proficiscitur.

Plat. Agesil. p. 1125. 24 seq.

Plat. Agesil. p. 1126. 1125.

moni amicum fecisset, multasque pecunias impetrasset, domum deinde nauigat, quamquā media hieme; idcirco festinans, ne sequenti aestate ciuitas aduersus hostes otiosa foret. Atque haecenus de rebus ab eo gestis diximus, quaecumque plurimorum testimoniis confirmantur. Nam res eiusmodi argumentorum probationibus haud egent, adeoque satis est, tantum in memoriam eas redigi, quū ita mox fidem mereatur. Nunc quæ fuerit in eius animo virtus, indicare conabor, qua & res haec gerebat, & omnia honesta diligebat, auerlatus omnia turpia. Tanta erat in Agesilao rerum diuinarum reuerentia, ut etiam hostes sacramenta eius & foedera maiorem mereri fidem arbitrarētur, quam ipsorum inter se amicitiam. Et suis quidē cum hominibus ad eundem locum cōuenire reformidabant, at Agesilao in manus ipsimet se tradebant. Ut autem nemo sit, qui fidem mihi non habeat: lubet eorum nomina recēdere, qui fuerunt in primis illustres. Spithridates Persa, quum Pharnabazum sciret id agere, ut filiam regis vxorem duceret, ac ipsius filia sine legitimis nuptiis potiretur: ratus hoc insigne sibi fore dedecus, seipsum cum vxore, liberis, facultatibus in manus Agesilao tradidit. Et Cotys Paphlagonum princeps, regi quidem dextrā mittenti non paruit, veritus ne, si comprehenderetur, vel magnis pecuniis, vel etiā morte multaretur: verum idem Agesilai foederibus fidem quū adhibuisset, in castra eius venit, in itaq; societate, cum Agesilao militare maluit, quum quidem equites mille, bis mille cetratos haberet. Praeterea Pharnabazus quoque cum Agesilao in colloquium venit, aperteque professus est se, ni totius exercitus fieret imperator, defecturum a rege. Sin imperator ego creer, inquit, mi Agesilae, fortissime bellum aduersus te geram, quam quidē diu potero. Atque haec quum diceret, futurum credebat, ut ipsi contra foedera nihil accideret. Tanta, tamque praecleara res est, quum in aliis vniuersis, tum in imperatore; religiosum esse, ac fidei seruantem, talemque cognitum esse. Haec de Agesilai pietate. Iusticiae vero in re pecuniaria qualia quis argumenta maiora proferat, quam haec sunt? Nemo unquam ab Agesilao se vlla re spoliatum esse questus est, quū multi multa faterētur ab eo se accepisse beneficia. Cui vero uolupte est, sua hominū ad utilitatem largiri,

Virtutes Agesilai.

Religiosa pietas.

Plut. Agesil. p. 109g.

Iusticia.

πεπονθέναι πολλοί πολλά ὠμολόγησιν. ὅταν ᾗ ἡδὺ τὰ αὐτῶ διδόναι ἐπὶ ὠφελείᾳ δὴ δεσφῶτων, Plut. πολ. 1. παραγγ. μ. p. 147. 1478. καὶ ἰὸν Ἀγχιλάου, ὃ ἐξ ἐπιφῶν ἀγαλλεσθαι πῶς φησὶ πλεονέχοντα ἔχει φιλάει, αὐτοῦ ἐν τῷ κρησπίτων κρησπίτων.

Amoia, καὶ χεῖματᾶ πολλὰ πωρολαβῶν, οὐτως ἀποπλῆθίονα δὲ, καὶ ἄρ μέσου χημῶν οἶτος, ἀπεύδων ὡς μὴ δρῆς ἢ πόλις εἰς ὃ ἐπιπὼν ἴσως πωροσ τῶς πολεμίου ἡμοίτο. καὶ ταῦτα μὲν δὴ εἴρηται, ὅσα τῶ ἐκείνου ἔργων μὲν πλείων μὲν τῶν ἑσῶ ἀρῆ. τὰ γὰρ τοιαῦτα ἔ τεκμηρίων πωροδεῖται, ἀλλ' αἰαμνησαι μόνον δρῆς, καὶ ἄθις πατεύεται. καὶ δὲ τὴν ἐν τῇ ψυχῇ αὐτῶ δρετὴν πρῶσσομα δηλῆν, δι' ἡὺ ταῦτα ἔσῶ ἀρῆ, καὶ πῶν τῶν καλῶν Βῆρα, καὶ πῶν τῶ ἀγρῶ ἐδίωκεν. Αἰησίλαος γὰρ ταῦ μὲν ἴα οὕτως ἐσέβετο, ὡς καὶ οἱ πολεμιοὶ τῶς ἐκείνου ὄρκους καὶ ταῖ ἐκείνου σπονδῶς πιστοτέρας εἰσόμεζον, ἢ τὴν ἑαυτῶ φιλίαν. Ἄ. ὅπισι αὐτῶ μὲν ὠκροῦ εἰς ταῦ τὸν ἰείαι, Αἰησίλαος δὲ αὐτῶς ἐνεχέριζον. ὅπως δὲ μὴ τις ἀπιστῆ, καὶ ὀνομάσαι βούλομα τῶς ὅπι φανεράτοις αὐτῶ. Σπιθριδάτης μὲν γὰρ ὁ πρῶστος εἰδῶς, ὅτι Φαρνάβαζος γῆμα μὲν τὴν βασιλέως ἔσῶ ἀρῆ θυγατέρα, τὴν δὲ αὐτῶ αἰδὺ C γάμου λαβῆν ἐβούλετο. ἄβειν νομίσας τῶτο, Αἰησίλαος ἑαυτὸν, καὶ τὴν γυνῆκα, καὶ τὰ τέκνα, καὶ τὴν δυνάμιν ἐνεχέρισε. Κότις δὲ ὁ τῶ παφλαγῶν δρῆν βασιλῆ μὲν οὐχ ἔσῶ ἴκασε δδῆαι πέμποιτι, φοβούμνος, μὴ ληφθῆς ἢ χεῖματᾶ πολλὰ ἀποπίσειεν, ἢ καὶ ἀποθάνοι Αἰησίλαου δὲ καὶ ὄσῶ τῶ σπονδῶς πῶς ὄσας, εἰς ὃ σρατόπεδον τε ἦλθε, καὶ συμμαχίαν ποιησάμνος, εἴλετο σὺν Αἰησίλαος σρατῶεσθαι, χιλίους μὲν ἰππέας, D διχιλίους δὲ πελῶφόρους ἔχων. ἀφίκετο δὲ καὶ Φαρνάβαζος Αἰησίλαος εἰς λόγους, καὶ διωμολόγησεν, εἰ μὴ αὐτὸς πάσος τῆς σρατῆρας σρατῆρος κατῶσῶε, ἀποσῆσῶεσθαι βασιλέως. ἡ μὲν τοῖ ἐγὼ ἡρώμα σρατῆρος, ἔφη, πολεμήσω σοι ὡ Αἰησίλαε, ἔως αἰ ἐγὼ δυνώμα κρησπίσα. καὶ ταῦτα λέγων ὅπι στυε μὴ δὲν αἰ πῶσῶ σπονδῶν παρῆν. οὕτω μέγα καὶ καλὸν κτῆμα τοῖς ἑ ἀλλοῖς ἀπασι, καὶ αἰδρὶ δὴ σρατῆγῶ, ὃ ὅσιον τε καὶ πῶσῶν εἶναι τε καὶ οἶτα ἐγῶσῶσθαι. καὶ πῶσῶ μὲν ὄσῶσῶσθαι ταῦτα. πῶσῶ γὰρ μὲν τῆς εἰς χεῖματᾶ δικαιοσύνης ποῖα αἰ πῶσῶ μείζῶ τεκμηρία ἔχοι τῶνδε; ἔσῶ γὰρ Αἰησίλαου σῶεσθαι μὲν ὄσῶσθαι ὄσῶσθαι πῶσῶσθαι σῶεσθαι. ὄσῶ δὲ

ὅπισι αὐτῶ μ

σραπῶσ σρατῆρος

πῶς αὖ ὄντα ἐθέλοι τὰ ἀλλότρια ἀποστρέφειν, ἢ
 ἐφ' ᾧ κακὸς ὄξος εἶ; εἰ γὰρ χρημῶν ὄπιθ' ἰθι-
 μοίη, πολὺ ἀποστρέφοντες τὰ αὐτῶν φυ-
 λάτῃν, ἢ τὰ μὴ ἀποστρέφοντα λαμβάνειν. ὅς δὲ
 δὴ καὶ χάριτας ἀποστρέφει μὴ ἐθέλοι, ὡς οὐκ εἶ-
 σι δίκαια πρὸς τὸν μὴ ἀποδιδόντα, πῶς ἄγε καὶ
 νόμος κωλύει ἐθέλοι αὐτὸ ἀποστρέφειν; Ἀγησίλαος
 οὐ μόνον οὐ μὴ ἀποδιδόναι χάριτας ἀδικῶν
 ἐκρίνειν, ἀλλὰ καὶ οὐ μὴ πολὺ μείζους τὸν μεί-
 ζον διωάμενον. τὰ γὰρ μὲν τῆς πόλεως κλέ-
 πῃν πῶς αὖ τις αὐτὸν εἰκότως ἀπιάσασθαι, ὅς καὶ
 τὰς αὐτῶν χάριτας ὀφείλομεν τῇ πατρίδι
 καρποδοῦναι παρὰ τὸν δῶκεν, ὅτε βούλοιο
 οὐ ποιεῖν ἢ πόλιν ἢ φίλους χρημῶσι, διωά-
 σθαι παρ' ἑτέρων λαμβάνοντα ὠφελῆν, οὐ τῶ-
 νος καὶ μέγα τεκμήριον εἶχε κατείας χρημῶν; εἰ
 γὰρ ἐπὶ τῶν χάριτας, ἢ μισοῦ ἢ ἀργεῖας,
 ὁδοὶ αὖ ὁδοὶ ὀφείλοιν αὐτῶν εὐνοίαν. ἀλλ'
 οἱ ὁδοὶ αὖ πεπονηότες, οὗτοι αὖ ἡδέως
 ὠφελῆσαι τὰς ἀργεῖας, καὶ ὁδοὶ αὖ ἔπα-
 ρον, καὶ ὁδοὶ ὁδοὶ ὁδοὶ ἀξιοὶ εἶναι πα-
 ρακαταθήκην χάριτος φυλάτῃν. ὅς τις δὲ ἡ-
 ρήτο καὶ σὺ αὐτῶν ἡμιθέως μισονεκτείνῃ, ἢ σὺ
 αὐτῶν ἀδικῶ πλέον ἔχων, πῶς ὄντα οὐκ αὖ
 πολὺ τὴν ἀποστρέφειν ἀποφύγοι; ὅκει-
 νος ὅτι καὶ κείνους ὡς τῆς πόλεως ἀποστ-
 ρεῖν ἔχων τὰ ἄδικα, τὰ ἡμίσεια τοῖς ἀποστ-
 ρεῖν αὐτῶν ὁμοίως μετέδωκεν, ὅτι πενομέ-
 νους αὐτοῖς ἐδώκεν. ὡς δὲ τὰ αὐτῶν ἀληθῆ, πᾶ-
 ρα μῦθους ἢ τῶν λακεδαίμονίων πόλις. διδόν-
 τος δὲ αὐτῶν πᾶν πολλὰ δῶκεν Τιθραύσου, εἰ δὲ
 ἀπέλθοι ἐκ τῆς χώρας, ἀπεκρίνατο ὁ Ἀγη-
 σίλαος ὡς Τιθραύσα, νομίζεται παρ' ἡμῶν,
 τὰς ἀρχὸν καὶ κλίον εἶναι τὴν γραπῶν, ἢ ἑαυ-
 τὸν πλουτίζῃν, καὶ τῶν πόλεμίων λα-
 φουρατῶν μᾶλλον, ἢ δῶκεν λαμβάνειν. ἀλλὰ μὴν
 καὶ ὅσα γὰρ ἡδονὰς πολλὰν κερταῖσιν αὐτῶν
 πῶν, ποίας οἶδέ τις Ἀγησίλαον ἠπληθέντα; ὅς
 μέθης μὲν ἀποστρέφει ὁμοίως ὡς τὸν χεῖρ
 καὶ λαμβάνει, σίτων ὃ ὡς καὶ ὁμοίως
 ὡς καὶ τὰ ἀμύρνας. διμοίρην γὰρ μὲν λαμβά-
 νων ἐν ταῖς θόιναις, ἔχον ὡς ἀμφοτέραις ἐχρή-
 σασθαι, ἀλλὰ ἀμφοτέρων. ὁδοὶ ὁδοὶ αὐτῶν κα-
 τέλιπε νομίζων βασιλεὺς τῶν διπλασιασθῆ-
 ναι, οὐχὶ πλοσιμονῆς ἐνεκα, ἀλλ' ὅπως ἔχοι
 καὶ τούτω πρᾶν, εἶπνα βούλοιο. οὐ μὲν ὅπως γὰρ δεσπότῃ, ἀλλ' ἀρχαῖον ὡς τῶν ὁδοὶ

A quinam is aliena rapere velit, quo male au-
 diat? Nam si pecuniarum cupidus sit, mul-
 to minori sit cum negotio, ut sua quis ser-
 uet, quam ut aliena rapiat. At qui non vult
 in iis ingratus esse, quibus poena nulla co-
 nstitutæ sunt, si quis gratiam non referat:
 quonam modo in aliis ille gratias non re-
 ferat, in quibus lex ingratum esse vetat? A-
 gesilaus autem non tantum iniustum esse
 iudicabat, non referre gratias: sed hoc et-
 iam, si is, qui plus posset, non maiores quo-
 que gratias referret. Iam de peculatu qui
 possit aliquis eum infimulare merito, qui
 beneficia sibi debita patriæ fruenda con-
 cesserit? Itidem quod, quum bene mereri
 vel de vrbe aliqua, vel amicis, pecunias lar-
 giendo volebat, ab aliis eas accipiendo iu-
 uare poterat; annon ingens hoc est argu-
 mentum continentia ipsius in pecunia non
 adpetenda? Nam si venderet beneficia, vel
 spe mercedis beneficus esset: nemo se
 quidquam ei debere statuisset. Nimirum
 qui gratis beneficium acceperunt, illi per-
 lubèter auctori beneficij semet obsequen-
 tes præbent; partim quod adfecti sint be-
 neficio, partim quod esse digni crediti sint,
 qui beneficij depositum custodiant. Iam
 qui minus habere malebat, ut animum ge-
 nerosum declararet; quam plus, cum nota
 iniusticia: qui non ille a turpis lucri cupi-
 ditate multo magis abhorrebat? Agesilaus
 certe, quum ciuitatis iudicio facultates A-
 gidis omnes ipsi essent addictæ, semissem
 earum cum matris suæ propinquis com-
 municauit, quod eos premi paupertate vi-
 deret. Id verum esse, testis vniuersa Lace-
 daemoniorum est ciuitas. Quum vero do-
 na ei complura Tithraustes offerret, si suis
 finibus excederet: Existimatur apud nos,
 inquit, honestius imperatori esse, Tithrau-
 sta, exercitum suum ditare, quam seipsum:
 & ab hostibus spolia potius, quàm dona re-
 ferre. Ceterum a quam earum volupta-
 tum, a quibus multi se vinci patiuntur ho-
 mines; Agesilaum quis superatum vidit?
 qui ab ebrietate perinde putabat abstinen-
 dum, atque ab ingluuic: a cibis immodicis
 perinde, atque ab otio & desidia. Quoties
 portionem duplicem in conuiujs accipie-
 bat, non vtraque vescebatur: sed iis hinc
 inde missis, neutram sibi reliquam facie-
 bat. Existimabat enim, regi eam duplicari,
 non satietatis nimia causa: sed ut ea posset,
 quem ipse vellet, honorare. Itidem somno,
 non ut domino; sed eo, qui negotiis ipsius

Plut. Agesil. p. 1097.

Plut. Agesil. p. 1098.

Temperantia.

Atque enim 14 p. 3042. Etenim quum de tota Aginoniam rebus...

μαλλον... ἀμύρνας...

Tolerantia.

pareret, utebatur. Quod si lectum inter fa-
 miliares vilissimum non haberet, non ob-
 scurum erat, ipsum pudore adfici. Existi-
 mabat enim, imperatorem decere potius,
 ut tolerantia, quam mollitie priuatis homi-
 nibus praestaret. Non tamen cum pudebat
 in aliis huiusmodi rebus maiorem sibi par-
 tem poscere, nimirum per aestatem, solis:
 per hiemem, frigoris. Quod si aliquando
 vsueneret, ut laborandum exercitui esset:
 sponte sua supra ceteros laborabat, quod
 arbitraretur, eiusmodi omnia militibus ef-
 se solatio. Deniq; summatim ut dicam, in-
 ter laborandum quidem exsultabat Age-
 filaus, otium vero nullum prorsus admit-
 tebat. De ipsius in Venereis rebus contin-
 entia, cur si non alia, saltim miraculi causa
 dignum non sit mentionem fieri? Nam quod
 ab iis, quae non expeteret, abstinerit; id
 vero factum aliquis humanitus, dicere pos-
 sit: quod autem Megabaten Spithridatae
 filium amans, quemadmodum indolis ac-
 cerrimae natura formosissimum adamare
 possit, quum recepto apud Persas more o-
 sculandi eos, quos in honore haberent, et-
 iam Megabates Agefilaum osculari adgre-
 deretur, quo minus id fieret, totis viribus
 repugnauerit; an non id insane pudicum
 quoddam facinus est? Postea quum Me-
 gabates, quasi qui se ignominia putaret
 adfectum, non iam deinceps amplius eum
 osculari adgrederetur; quemdam ex soda-
 libus eius compellabat Agefilaus, qui Me-
 gabatae persuaderet, ut rursus se honore
 adficeret. Eo quarente, si pateret Mega-
 bates, an ipsum osculaturus esset: tum ve-
 ro subticuit Agefilaus, ac deinde: Minime,
 inquit, non si confestim & formosissimus,
 & robustissimus, & celerrimus omnium
 hominum futurus sum. Sed tamen pugnam
 eandem pugnare me malle, Deos omnes
 testor; quam omnia, quae cerno, aurea fieri.
 Atque horum fidem plerisque suspectam
 esse, non ignoro. Id quidem scire videor,
 multo plures posse in vincendis hostibus,
 quam eiusmodi rebus, superiores euadere.
 Quum autem pauci haec habeant cognita,
 fieri potest, ut fidem apud multos non in-
 ueniatur. Id vero scimus omnes, quod quum
 minime occultum esse possit, quidquid ho-
 mines illustrissimi agant; Agefilaum tamen
 aliquid huiusmodi designasse, nemo un-
 quam vel viderit, vel dixerit; ac ne proba-
 biliter quidem dicere visus sit, si ex conie-
 cturis suspicaretur. Nam in itineribus nul-
 lam in domum priuatim diuertebat, sed

ξεων εχρητο. και διωλυ γε ει μη τω σωοντων
 φαιλοτατω εχοι, αιδουμνος οσα αδηλος
 υη ηγειτο γαρ ερηνητι παρσηκειν, ου μαλα-
 κια, αλλα καρπεια τω ιδιω τω παρσηκειν.
 ταδε μητοι πλεονεκτω οσα ηραμυεο, εν μη-
 τα γερη, τω ηλιου, εν δε τα χαμωνι, τω ψυ-
 χοις. και μω ειποτε μορθησαι γραπα συμ-
 βαηη, εκαν εποη παρ τας αλλοις νομιζων
 πδρυτα τωαυτα παρσηκειν εη ποις γραπω-
 ταις. ως δε στωελοντι ειπειν, Αησιλαος πα-
 Βων μη ηγαλλετο, ρα σωντων δε παμπηου ου
 παρσηκειτο. παρ γε μω αφροδιστων ενκαρ-
 τειας αυτη αρ ουχι ει μη του αλλω, αλλα ται-
 ματος ενεκα αζιον μηπαδωαι; ο μη γαρ ων
 μη επεθυμησεν απεχεσθαι, αι δεσφπιον αι-
 πης φαιη εη. ο γ, Μεγαβατου τω σπιθρι-
 δατου παιδος εραδενητα, ως αρ αι τω καλλι-
 σου η σφοδροπατη φυσις εραδενη, επειτα ηνι-
 κα, οπιρωειου οντος ποις περσους φιλην ος αι
 υμωσιν, επεχερησε και ο Μεγαβατης φιλη-
 Cσαι τον Αησιλαον, Διαμαχεσθαι αια κρη-
 τος ο μη φιληδωαι, αρ ου τω γε ηδη ο
 σωφρονημα και λιαν μανηκην; επει δε ως αρ
 αιμαδωαι νομισσας ο Μεγαβατης τω λαι-
 ποδ οκαεπι φιλην επεισθητο, παρσηφει πι-
 λογον τω εταρων ο Αησιλαος, πειθη τον
 Μεγαβατω παλιν υμωσιν αυτην. ερωδμου δε
 τω εταρου, υω πεισθη ο Μεγαβατης, ει φι-
 λησθ, εν αυτα Διασπησας ο Αησιλαος,
 ειπεν ουτως ουδ ει μελλοιμι γε αυτικα μα-
 Δια καιλις τε, και ισχυροτατος, και ταχιστος
 αι δεσφπων εσεσθαι. μαχεσθαι γε μητοι πα-
 λιν τω αυτω μαχην, ομνημι πδρυτας τως
 θεοις μαλλον βουλεσθαι, η πδρυτα μοι, οσα ο-
 ρα, χευσσα ημεσ, και οπι μη δη υπολαμ-
 βαοισι πιτες τωτα, οσα αημοα. εγω μητοι
 δοκω ειδεναι, οπι πολυ πλεονες τω πολε-
 μιον, η τω ποιουτων διωαιτα κρητην. αλλα
 τωτα μη ολιγων ειδωτων, πολλοις εξεστι
 απισειν. α δε πδρυτες οπιταμεθα, οπι ηκισα
 μη οι οπιπαρσησαιοι τω αν δεσφπων λαμ-
 θανοισιν, ο, τι αι ποιωσιν, Αησιλαον δε τι
 παρσησαιοι μη ποιουτον ουτε ιδων πωπο-
 τε οσδεις ανηγαλεν, ουτε εικαζων πασα αν
 εδδξε λεγην. και γαρ εις οικιαν μη ου-
 δεμια ιδια εν σποδημια κρητηγο, αει
 δε η εν

Plut. Agefil.
p. 140z.

Contin-
tia.

Plut. πωσ δει τον γερον ποι-
 ησεν τον ακριβων. p. 53. σιν-
 ο Αησιλαος εν υπερμεσιν εν
 σποδω και φιληδωαι
 προδοντος. et πωσ εν τω
 ακριβων εραδενη παρσηκειν
 εν κρητη. p. 139.
 Αησιλαων. αποφθ. p. 370.
 Μεγαβατω υω σπιθριδατω
 παιδος, ο πι καλλις τον κορ-
 φην, προβληδοντος Αησιλαω,
 ως αδπαρομηνε και φιληδοντος
 ηναι το εραδενη δοκων ιωπα-
 αλω, εξεχληνεν. ως δε στωελον-
 το εκεινος προδων, επεζητη-
 σαν οκλον ο Αησιλαος. και
 δε φιλων φημεν εν, ως αυτη
 ειη αιηος, τρεσας το υω καιλις
 φιλημοσος ελθειν, και εν απο-
 δελίας η εν ενεινον. και
 τον υω ολιγον προς αυτην
 γενομηνος ο Αησιλαος και
 διαβωπησας, ουδεν (εγω)
 δε καιθεν εκεινον υμωσιν.
 εγω γαρ μοι δοκω των λοι-
 πων βελισσας εκεινο ενει-
 η τον ευανδρωδωων υω
 ανητελαχμητων κολην και
 τα κρατες ελεην. αμωσινον
 γαρ εκεινο φυλακην εν
 ελευθεριαν υω ετερωτων
 ακριβων.
 vide Plut. Agefil. p. 1100.

δὲ ἢ ἐν ἱερῶ, ἔνθα δὴ ἀδύνατον τὰ τοιαῦτα
 παρὰ τὴν ἢ ἐν φαιερῶ, μὲν τῶν τοῖς πρῶτων
 ὀφθαλμοῖς τὸ σωφροσύνης ποιῆσαι. εἰ δὲ ἐγὼ
 ταῦτα ψεύδομαι αἰτία τὴν ἑλλάδος ὀπίσθια μέ-
 νης, ἐκείνον μὲν ὁδὸν ἐπαίνας, ἐμμετὸν δὲ ψέγω.
 αἰδρείας γε μὴν οὐκ ἀφανῆ τεκμήρια μοι
 δοκῶ παρὰ τὸν ἀγαθόν, ὑφιστάμενος μὲν αἰεὶ πολε-
 μῶν πρὸς τὸς ἰσχυροτάτους τὸν ἑθρῶν τῆ τε πό-
 λιν καὶ τῆ ἑλλάδι, ἐν ᾗ τοῖς πρὸς τῆς αἰῶσι
 παρῶτοι [μὲν] ἑαυτὸν ταῖσιν ἔνθα γε μὴν ἠτέ-
 λησεν αὐτῶν οἱ πολέμοι μάχην στυάσαι, οὐ
 φόβῳ βεβαίως νίκης ἔτυχεν, ἀλλὰ μάχῃ
 αἰπιτύπω κρείττους ἑσπῶνον ἐσήσατο, ἀτά-
 ναστα μὲν τὸ εἶδος ἀρετῆς μνημῆα καὶ ἀδριπῶν,
 σαφῆ δὲ αὐτὸς σημαίνει ἀπενεχόμενος τῆ θυ-
 μῶν μάχης ὡς τὸ οὐκ ἀκρίβως, ἀλλ' ὀρασίαν
 ἐξῆν αὐτῶν τὴν ψυχὴν δοκιμάζειν. ἑσπῶνα μὲν
 Ἀγροίαν ἐχ' ὅσα ἐσήσατο, ἀλλ' ὅσα ἐσφαλεύ-
 σατο, δίκαιον νομίζω. μόνον μὲν γὰρ ὁδὸν ἐκεί-
 νη, ὅτι οὐκ ἠτέλον αὐτῶν οἱ πολέμοι μάχης,
 ἀκινδυνότερον δὲ καὶ συμφερότερον τῆ τε πό-
 λιν καὶ τοῖς συμμάχοις, καὶ ἐν τοῖς αἰῶσι δὲ ὁδὸν
 ἠπὼν τὸς ἀκρίβως, ἢ τὸς ἀγῶσι νικῶντας
 ἐσφανοδοσι. πῶν γε μὴν σφίαν αὐτῶν ποῖαι τῆ
 ἐκείνου παρὰ τῶν οὐκ ἔπι δὲ κινδύουσι; ὅς τῆ
 μὲν παρὰ τῆς ἑστῆτος ἐχρήσθη, ὡς ἰε μάλιστ' ἐπὶ
 τὸ μῆκος ἐτέροις παρὰ τὸν ὄν, ἀπαρῶσι-
 σοῖς τὸς φίλοις ἐκείνη. τὸς δὲ γε στρατιώτας
 ἅμα παρὰ τὸ μῆκος καὶ φιλοφιλίας αὐτὸν παρὰ
 χε. καὶ τοῖς πῶς αὐτῶν ἰσχυροτέρων ἡμῶν φάλαγγες,
 ἢ ἀπὸ τὸ μὲν πείθεσθαι ἄτακτος οὐσα, ἀπὸ
 δὲ τὸ φιλοφιλίας τὸν ἀρῶντα πρὸς παρὰ τῶν; τὸς
 γε μὴν πολέμοις εἶχε ψέγων μὲν οὐ δυνα-
 μῶν, μιστῶν δὲ ἀνακίαν ἰσχυροτέρων. τὸς γὰρ συμ-
 μάχοις αἰεὶ πλέον ἔχον αὐτῶν ἐμμετῶν,
 ἐξῆν αὐτῶν μὲν ὅπου κρείττους εἶναι, φθάνων δὲ
 ὅπου τῶν δέοι, λήθων δὲ ὅπως ἔτο συμφέροι,
 πρῶτα δὲ πάντας πρὸς τοῖς πολέμοις, ἢ πρὸς
 τοῖς φίλοις ἑπιτηδύων, καὶ γὰρ νυκτὶ μὲν ὅσα παρὰ
 ἡμέρας ἐχρήσθη, ἡμέρας δὲ ὅσα παρὰ νυκτὶ, πολλα-
 κίς ἀδύνατος γιγνώσκω ὅπως τὸ εἶναι, καὶ ὅπως ἴοι, καὶ
 ὅ, πὶ ποιήσοι. ὡς ἰε καὶ ἰσχυρὰ ἀνίσχυρα τοῖς ἐ-
 θρῶσι καὶ ἰσθί, ἀλλὰ μὲν παρὰ τῶν, ἀλλὰ δὲ παρὰ τῶν,
 τῶν δὲ κλέπτων. ὁπότε γε μὴν παρὰ τῶν, εἰδὼς
 ὅτι ἐξῆν τοῖς πολέμοις μάχης εἰ βέλονται,
 cipiendo. Quoties iter faceret, quia sciret hostibus pugnandi potestatem esse, si vellent;

A semper vel in fanum aliquod, vbi fieri non potest vt eiusmodi patrentur, vel in propatulo: quo suæ pudicitia testes omnium oculos faceret. Quod si hæc ego corâ Græcia sciente mentior, non iam ipsum laudo, sed meipsum vitupero. Ceterum fortitudinis documenta non obscura mihi quidē dedisse videtur, quum semper ad gerendū aduersus hostes reipublicæ suæ ac Græciæ potentissimos bellum se obtulerit, & in præliis aduersus eos prima se in acie collocarit. Quod si hostes manū cum eo conferere vellent, non ipsis metu terga dare coactis, potitus est victoria: sed aduerso prælio superatis tropæum excitauit, immortalibus virtutis suæ monumentis relictis, & signis haud obscuris secum ablatis, quod animose pugnaret: adeo quidem, vt non audiendo, sed intuendo liceret animum ipsius explorare. Agefilai vero tropæa non ea solum esse, quæ ipse statuit, putari æquum est: sed quæcumque in expeditionibus ab eo gesta sunt. Nam propterea nihilo vincebat minus, quod prælio decernere hostes aduersus eum nollent; sed victoria potiebatur magis experte periculi, & quum reipublicæ, tum fœderatis utiliore: sicut in certaminibus nihilo minus ij, qui sine labore ac puluere, quam qui pugnando vincunt, coronantur. Sapientiam autem Agefilai quæ illius actiones non demonstrant? qui sic erga patriam se gerebat, vt quum in primis beneuolo esset in eos familiares animo, qui obsequi vellent, amicos sibi promptissimos habuerit. Milites autem non modo dicto audientes, sed etiam sui amantissimos effecit. Et quonam pacto phalanx esse firmior possit, quam si propter obædiendi studium in officio se cōtineat, & propter amorem erga ducem fideliter ei præsto sit? Hostes erga eum sic erant adfecti, vt vituperare quidem ipsum non possent, odisse vero cogerentur. Semper enim hoc moliebatur, vt meliore fœderati essent condicione, quâ hostes: quos quidem fraude circumueniebat, vbi ferret occasio: & anteuertebat, si celeritate foret opus: delitescens etiam, vbi hoc ex vfu foret. Denique aduersus hostes instituebat omnia illis contraria, quæ amicis præstaret. Nam nocte perinde, ac die utebatur; die perinde, vt nocte: nonnumquam vbi esset, quo iret, quid faceret, nō constabat. Quare perficiebat, vt ex munitis hostium locis, non munita redderet; vel prætereundo, vel superando, vel furtim inter-

συμφο-
ρώτερον

πρὸς μέ-
νοισ ἐπι-
ροῖς

Fortitudo

Sapientia

ita instructum ducebat exercitum, ut sibi ipsi posset in primis opitulari: & tranquille, instar pudicissime virginis, incederet. Existimabat enim, in hoc sitam esse quietem exercitus, & summam immunitatem ab omni terrore, perturbatione, peccatis, insidiis. Quare dum ita se gereret, hostibus erat formidini, & amicis fiduciam, animiq; robur addebat. Quo factum, ut hostibus numquam esset contentui, ab ciuibus non multaretur, ab amicis non vituperaretur, ab hominibus deniq; vniuersis plurimum & diligeretur & prædicaretur. Ceterum quam patriæ fuerit studiosus, singillatim perscribere longum fuerit. Nam nihil ab eo gestum arbitror, quod eo non spectet. Atque ut breuiter dicam, scimus omnes Agesilaum, vbicumque se profuturum patriæ putaret, non labores subterfugisse, non recusasse pericula, non pepercisse facultatibus, non corporis, non senectutis vsum excusatione fuisse. Immo boni regis esse putabat, quam plurimis beneficiis subditos adficere. Atque equidem in maximis commodis, quæ adtulit patriæ, hoc etiam pono: quod quum in republica plurimum posset, maxime tamē legibus se seruire declararet. Nam quis tandem obcedere his noluisse, quum eis regem obtemperantem videret? quis nouas res moliri tentasset propterea, quod ipse inferiori esset loco, quum regem pati sciret, ut sibi legitime imperaretur? qui quidem etiam in illos, qui ab eo dissentiebant in republica, non aliter se gerebat, atque pater erga filios cōsuevit. Nā si quid deliquisset, obiurgabat: honore prosequeretur, si præclare quid & effissent: ferebat auxilium, si qua accidisset calamitas: hostis loco ciuē nullum habebat, collaudare cupiebat omnes, seruari omnes pro lucro ducebat, & e cōtrario pro iactura, si quis etiam non magni pretij homo periisset. Quod si sui pacate legibus seruandis incumbere non desisterent, haud obscure præ se ferebat, existimare se, patriam semper beatam futuram: & eandem tum fore potentem, si Græci frugi essent. Iam si præclarum est Græcum hominem Græci nominis esse studiosum: quisnam alium imperatorem vidit, qui vel urbem capere nollet, si eam se vastaturum putaret, vel pro calamitate duceret, in bello, quod cum Græcis gereretur, victoria potiri? Agesilaus quidem certe, quum nuntium accepisset, in pugna Corinthia Lacedæmonia; εκβίος βίωω, ἀγέλιος μὲν ἐλθέσης αὐτῶν, ὡς ἐν τῇ ἐν κρείθω μάχῃ ὀκτώ μὲν λακεδαί-

Amor erga patriam.

Agesilai erga Græciam vniuersam amov.

σωτεταγμένον μὲν οὕτως ἦγε ὁ ἐφάττωμα, ὡς αὐτὸν ἐπιχειρῆν μάχισα ἑαυτῶν διύαιτο, ἢ σὺχος ὃ, ὡς αὐτὸν ἴπαρθένος ἢ σωφρονεσάτη παρθενοί νομίζων ἐν τῶν τοιούτων ὁ, τε ἀβέβαιες, καὶ ἀεικλήκτοτατον, καὶ ἀδορυβητότατον, καὶ ἀναμῆρητότατον, καὶ διζεπιβουλοτότατον εἶ. Τριγερῶν τοιαῦτα ποιῶν, τοῖς μὲν πολέμοις δφνὸς ἰῶ, τοῖς δὲ φίλοις θάρσος καὶ ῥώμην ἐπέποιε. ὡς τε ἀκαταφρόνητος μὲν ὑπὸ τῶν ἐχθρῶν διετέλεσεν, ἀζήμιος ὃ ὑπὸ τῶν πολιτῶν, ἀμεμπτος δὲ ὑπὸ τῶν φίλων, πολυεραστότατος δὲ, καὶ πολυεταμνότατος ὑπὸ πῶντων ἀνθρώπων. ὡς γε μὲν φιλόπολις ἰῶ, καθ' ἐν μὲν ἕκαστον μακρὸν αὐτὸν εἶη γράφειν. οἴομαι γὰρ ὅσον εἶη τῶν πεπραγμένων αὐτῶν ὅ, τι οὐκ εἰς τὸ σιωπεῖν. ὡς δὲ ἐν βραχεῖ εἰπεῖν, ἀπομυθεῖς ἐπιστάμεθα, ὅτι Ἀγησίλαος ὅπου ἄετο πῶν πατεῖδα ὠφελήσεν, οὐ πόνων ὑφίετο, οὐ κινδύων ἀφίετο, οὐ χρημάτων ἐφείδετο, οὐ σῶμα, οὐ γῆρας παρῶν φασίζετο. ἀλλὰ καὶ βασιλέως ἀγαθοῦ τὸ ἐργον ἐνόμιζε, ὃ τὸς ἄρχομένοις ὡς πλεῖστα ἀγαθὰ ποιεῖν. ἐν τοῖς μεγίστοις δὲ ὠφελήμασι τῆς πατρίδος καὶ τὸδε ἐργὸν ἴημι αὐτῶν, ὅτι δυνατώτατος ἐν ἐν τῇ πόλει, φανερός ἰῶ μάχισα τοῖς νόμοις λαβύων. τίς γὰρ αὐτὸν ἠθέλησεν ἀπειθεῖν, ὅταν τῆ βασιλέα πειθόμενος; τίς δὲ αὐτὸν ἠρῶν μῆκος μισονεκτῆν, νεώτερον τι ἐπεχείρησε ποιεῖν, εἰδὼς τὸν βασιλέα νομίμως καὶ ὁ κρατῆσθαι φέροντα; ὅς καὶ παρὸς τοῖς ἀγαθόμοις ἐν τῇ πόλει ὡς αὐτὸν πατὴρ παρὸς παῖδας παρῶν φέρετο. ἐλθοῖτο μὲν γὰρ ὅτι τοῖς ἀμῆρημασιν, ἐπίμα δὲ εἶπε καλὸν παρῶν, ὡς παρῶν τοῖς δὲ εἶπε συμφορὰ συμβαίνοισι, ἐχθρὸν μὲν ἔδεινα ἠρῶν μὲν πολίτην, ἐπαμῆν ὃ πῶντας ἐθέλων, σῶζεσθαι ὃ πῶντας κέρδος νομίζων, ζῆμίαν δὲ ἡθεῖς, εἰ καὶ ὁ μικρὸς ἀξίος ἀπόλοιτο. εἰ δὲ ἐν τοῖς νόμοις ἠρεμῶντες ἀγαθόμοιεν, δῆλος ἦν ὁ δὲ ἀμονα μὲν αὐτὸν ἐσθλα τῆ πατρίδα λογίζομαι, ἰσχυρὰν ὃ τότε, ὅταν οἱ Ἕλληνας σωφρονάσιν. εἶπε μὲν αὐτὸν καλὸν Ἕλληνα ὅταν φιλέλληνα εἶη, τίνα τίς εἶδεν ἄλλον ἐφάτην ἢ πόλιν ἐκ ἐθέλωντα ἀρῆν, ὅταν οἴηται πορῆσθαι, ἢ συμφορὰν νομίζοντα ὃ νικᾶν ἐν τῶν παρὸς Ἕλληνας πολέμονων.

μονίων.

μόνων, τέττις δ' . . . μύριοι ἐδυναμέν, οὐκ ἄν
 ἐφρασεὶς φανερὸς ἐγρήβετο, ἀλλ' εἶπεν ἄρα, φερό
 ὦ ἑλλὰς, ὅποτε οἰνῷ τεθνηκότες ἰσχυροὶ ἦσαν
 ζῶντες νικᾶν μαχόμενοι πρῶτος βαρβάρους.
 κλεινῶν γὰρ μὲν τ' φθαρῶντων λεγόντων, ὅτι
 ἐνδιδοῖτο αὐτοῖς ἡ πόλις, καὶ μηχανὰς ἐπιπέδη-
 κριῶντων, αἷς πρῶτες ἤλατον ἐλθὼν τὰ τεῖχη,
 οὐκ ἤτελε παροβήην, λέγων, ὅτι οὐκ αἰδρα-
 ποδίξασθαι δεοὶ ἐλλήνων πόλεις, ἀλλὰ σω-
 φρονεῖν ζῆν. εἰ δ' ἄγε αὐτὸς ἀμύρτομοι τας, ἔφη, ἡμῶν
 αὐτῶν ἀφαιεῖσθαι, ὅρα ἄν χεῖρ μὴ οὐδὲ ἔχωμεν
 μὴ ὅπου τῶν βαρβάρων κρατήσομεν. εἰ δὲ αὐ-
 κελον ἐμισσομένην εἶ, ὅτι καὶ ὁ πάλαι ἐξε-
 γράτθωσεν ὡς δαλασσομήνος, καὶ οὐκ οὐκ συμμα-
 χεῖσθαι τῆσιν, μὴ ὅποτερον αὐτῶν οἴηται μείζω
 βλάψην, δαρσεται δὲ ἐκείνοις, ἕως ἀνομίῃ λα-
 βόντας πλῆστα κακὰ τοῖς ἡήνας ποιήσθαι, εἰρήνην
 ἢ συμπεράτῃ ἐξ ἡσ' ἀν' ἡγήται μάλιστα' αὐτῶν
 μᾶς ἀλλήλοισι πολεμήσθαι, (ὄρασι μὲν οὖν ἀ-
 πόλιες ταῦτα) ἐπεμνήθη δὲ τις ἀνὴρ πᾶσι ποιε-
 πλῶν Ἀγισίλαος, ἢ ὅπως τι φέρον δόξασι
 τ' ἄρα οὐκ ἢ ὅπως δὲ δόξασι μὴ δόξαται, ἢ δὲ
 τῶν ἀπόρως καὶ βασιλῆος κακὰ ἔχων μὴ δύ-
 νηται τοῖς ἑλλήνοι παρὰ γὰρ παρέχῃ, ὅς καὶ
 πολεμῆσθαι τ' πατεροῦσιν ἑλλήνας, ὅμως
 ἔχοντες ἀγαθὸν τῆ ἑλλάδι οὐκ ἠμέλῃσεν, ἀλλ'
 ἐξέπλεσεν ὅτι δυνάμει κακὸν ποιήσων τὸν
 βαρβάρων. ἀλλὰ μὲν ἄξιόν τε αὐτῶν καὶ δὲ
 ἄρα μὴ σιωπᾶσθαι ὅτι ὑπαρχούσης μὲν π-
 μῆς, τ' παρούσης ἢ διωάμεως, παρὸς ἢ τῆσιν
 βασιλείας, καὶ ταύτης οὐκ ἐπιβουλομένης, D
 ἀλλ' ἀταπεινότητος, ὅ μὲν μεγαλαυχῶν οὐκ αὐ-
 εἰδέ τις, ὅτι φιλόσοφον, καὶ θεοπροπῆκον τ' φι-
 λων, καὶ μὴ ζητῶν καλεῖσθαι αὐτὸν καὶ μὲν μέγιστον
 μὲν ἠδιστα παιδικῶν λόγων, στωεσσούδαζε δὲ
 πρῶτον, π' δεοὶ φίλοις. ἀλλ' ὅτι δὲ ἄρα καὶ δὲ
 μος, καὶ αἰεὶ ἰλαρὸς εἶ. πολλὰς ἐποίησεν ἔξο-
 παρὰ τὰσθαι π' μόνον ἐνεκα πλησιάζειν, ἀλλὰ
 καὶ ἔξοτον διημερῆς. ἦκιστα δὲ ὡν οἷος μετρη-
 γορῆν, ὅμως τ' ἐπαμύνητων αὐτῶν ἕ βαρέως ἠ-
 κθεν, ἠγούμενος βλάψην οὐδὲν αὐτοῖς, ὑπα-
 χροῦσθαι δὲ αὐτοῖς ἀγαθὸν ἔσθαι. ἀλλὰ
 μὲν καὶ τῆ μεγαλογνωμοσύνη γέως διχά-
 ρως ἐχρηῆτο, οὐ τῶν ἀλλοτρίων. ἐκείνος γάρ,
 ὅτι ἦλθεν αὐτῶν ἐπιτολή τῶν βασιλέως,
 dum, quam opportune animi magnitudine soleret uti. Nam quum a rege Persarum
 ei littoræ redderentur, quas de necessitudine hospitij, & de amicitia regis perscriptas

anios octo dumtaxat, hostium vero prope-
 modum innumeros periisse, nulla iacticiae
 significatione data: Heu Græciam, inquit,
 nostram. Hi sane, qui nunc interemti sunt,
 viui barbaros omnes prælio vincere po-
 tuissent. Idem, quum exules Corinthij
 dicerent urbem deditionem facturam, ac
 machinas ostenderent, quibus moenia se
 capturos sperabant omnes: copias tamen
 admouere noluit, quod diceret, Græci no-
 minis vrbes minime vastandas esse, sed ca-
 stigandas. Quod si delinquentes, ait, e me-
 dio nostrum tollere volumus, cauendum
 est, ne quo barbaros superemus, non ha-
 beamus. Rursus si præclarum est, Persas o-
 dio prosequi propterea, quod is, qui olim
 vixit, rex Persicus, exercitum in Græciam
 duxit, ut eam in seruitutem redigeret; &
 qui nunc rerum potitur, auxilium fert iis,
 quibuscum coniunctus maius se damnum
 illaturum existimat: munera dat illis, quos
 putat eis acceptis Græcos maximo detri-
 mento adfecturos: pax ut constituat, ad-
 iuuat, ex qua nosmet inter nos maxime bel-
 lum gesturos censet, uti sane fieri nemo
 non videt: an quis alius vmquam, excepto
 Agesilao, in hoc incubuit, ut vel aliqua na-
 tio regis illius a fide discederet; vel quæ de-
 fecisset, nõ periret; vel omnino, ut rex ma-
 lis pressus Græcis negotium faceffere non
 posset? Idem patria sua bellum aduersus
 Græcos gerente, nihilo minus publicum
 Græciæ commodum nõ neglexit: sed cum
 classe domo profectus est, barbarum illum
 pro suis viribus male multaturus. Est etiã
 opera pretium, comitatem ipsius silentio
 non præterire, qui quum honore, poten-
 tia, regno, eoq; sine insidiis, omnium cum
 amore potiretur: a nemine obnoxius esse
 iactantiæ visus est, quum eum suorum a-
 mâtissimum, & in amicis colendis studio-
 sum esse, quiuis vel aliud agens, animad-
 uertere posset. Perlubenter haberi secum
 verba de amoribus ferebat, atque itidem
 amicis in rebus seriis operam dabat, sicubi
 opus esset. Et quia bona spe plenus erat, a-
 lacriq; & hilari animo: efficiebat, ut mul-
 tum ut aliquid impetrarent; sed uti iu-
 cundius diem exigent. Præterea quum
 longissime abesset a iactantia, nihilomi-
 nus haud grauatim audiebat eos, qui se-
 ipsos prædicarent: quod eos nulli esse da-
 mno putaret, potiusque policeri, se viros
 fortes futuros. Ne id quidem omitten-

Plutarchus, ἀποφθέγμα
 Λακων. p. 374.

Comitas
 et moribus
 amabili-
 tas.

Animi
 quædam
 magnifi-
 centia.

ὑπαρχού-
 σης

adtulerat is Persa, qui cū Callia Lacedæmo-
 nio venerat: minime illas accepit, sed eum,
 a quo adlatæ fuerant, renuntiare iussit re-
 gi; non esse, quamobrem priuatim litteras
 ad se misisset. quod si Lacedæmoni se a-
 micium, & Græciæ beneuolum declararet;
 vicissim se quoque omni studio amicitiam
 cum eo culturum. Sin deprehensus fuerit,
 insidias nobis facere; non est quod se exi-
 stimet me amicum habiturū, etiamsi per-
 multas ab eo litteras accipiam. Equidem
 hac etiam in parte Agesilaum laudo, quod
 vt Græcis placeret, oblatam a rege necessi-
 tudinem hospitij sit aspernatus. Nec mi-
 nus illud admiror, quod non vter esset o-
 pulentior, ac pluribus imperaret, ei maio-
 res esse gregendos spiritus arbitraretur: sed
 qui tum ipse melior esset, tum in meliores
 imperium haberet. Laudo & providen-
 tiam ipsius, quod quum vtile duceret Gre-
 ciæ, quam plurimos satrapas a rege defice-
 re; non vel a muneribus, vel a regis poten-
 tia victus sit, vt hospitij necessitudinē cum
 ipso contrahere vellet: sed omni studio ca-
 uerit, ne fidem iis violaret, qui a rege defi-
 cere cogitabant. Et quis in ipso non hoc
 quoque miretur: Existimabat rex Persicus
 se, si amplissimas pecunias haberet, omnia
 redacturum in potestatem suam: ideoque
 quidquid esset inter homines auri, quid-
 quid argenti, quidquid maximi pretij re-
 rum, id totum ad se colligere nitebatur. At
 Agesilaus contra, sic domum suam insti-
 tuerat, vt horū nullo egeret. Quod si quis
 fidem nobis non habet, is velim adspeciat,
 qualis ei domus suffecerit, atque etiam fo-
 res intueatur. Nā suspicari quis possit, has
 adhuc illas ipsas esse, quas Aristodemus
 Herculis filius, in patriam reuersus exstru-
 xerit. Idem domesticam supellectilem cō-
 templetur. Quo pacto in sacrificiis epula-
 retur, secum ipse cogitet. Audiat eum A-
 myclas in† canathro ciuico profectum ef-
 fe. Enimvero quum hoc modo sumtus ad-
 proventus accommodaret, nō cogebatur
 iniusti quiddam pecuniarum causa fa-
 cere. Præclarum quiddam esse putatur, in-
 expugnabiles muros ab hostibus superari:
 verum ego multo præclarior esse iudico,
 parare animum suum, vt a pecuniis, volu-
 ptatibus, metu sit inexpugnabilis. Equidē
 exponam, quo pacto etiam moribus Per-
 sico fastui sit aduersatus. Primum rex Per-
 sicus auctoritatem sibi quærebat ex eo,
 quod raro cōspiceretur: Agesilaus eo ipso
 τὸ πέρθῃ ἀλαζονείᾳ. παρῶν γὰρ, ὃ μὲν πάλᾳ ἀσπίδῳ ὁρῶνται ἐστῆμιμῆτο, Ἀγισίλαος δὲ τῶν
 αἰεὶ ἐμ-

ἰὼ ὁ μὲν † Καλλία τῆ λακεδαίμονιᾳ ἄριστος
 ἰὼέχε, ἡ δὲ ξενίας τε καὶ φιλίας αὐτῶν, τῶν τῶ
 μὲν οὐκ ἐδέξατο, τῶν δὲ φέροντι εἶπεν ἀπαφή-
 λα βασιλεῖ, ὡς ἰδία μὲν παρῶν αὐτῶν ὁρῶν δέοι
 ὅτι πολλὰς πέμπῃν ἰὼ ὃ φίλος τῆ λακεδαίμο-
 νι, καὶ τῆ ἐλλάδι δὶνοῖς ὦν φαίνεται, ὅτι καὶ αὐτὸς
 φίλος αὐτῶν κερῶτος αὐτῶν ἐσσιτο. ἰὼ μὲν τοῖ, ἔφη,
 ὅτι βελῶν ἀλίσκηται, μηδὲ αὐτῶν πόρῳ πολ-
 λὰς ὅτι πολλὰς δέχωμαι, φίλον τῶν ἔξῃ μὲν οἶε-
 ἔξῃ ἐμῶ
 ὁρῶν. ἐγὼ οὖν καὶ τὸ ἐπαμῶν Ἀγισίλαος, ὃς
 Β παρῶν δὲ ἄρεσκῆν τοῖς ἐλλήσιν, ἰσχυρῶν πῶ
 βασιλέως ξενία. ἀγαθὴ δὲ κακεῖνο ὅτι οὐχ
 ὀπότερος πλείω τὸ χρέμα ἔχει, καὶ πλείω
 νων ἄρῃ, τῶν ἠγῆσατο μείζον φρονιτέον
 ἔξῃ, ἀλλ ὀπότερος αὐτὸς τε ἀμείνων εἶη, καὶ
 ἀμεινόνων ἠγῆτο. ἐπαμῶν δὲ κακεῖνο τῆς παρῶ-
 νοίας αὐτῶν, ὅτι νομίζων ἀγαθὸν τῆ ἐλλάδι ἀπί-
 σασθαι τῶ βασιλέως ὡς πλείους σαβῶπας,
 οὐκ ἐκεατῆθῃ οὐδ ἰσχυρῶν δῶρων, οὐδ ἰσχυρῶ
 τῆς βασιλέως ῥώμης, ἐτελήσας ξενωδύων
 C αὐτῶν. ἀλλ ἐφυλάξατο μὴ ἀπίστος ἡμέσθαι
 τοῖς ἀπίσασθαι βουλομένοισι. ἐκεῖνο γὰρ μὲν
 αὐτῶν τίς οὐκ αὐτῶν ἀγαθῆς; ὃ μὲν γὰρ πέρ-
 σης νομίζων, ἰὼ χρέμα ἔχει πλείω ἔχει, πόρῳ
 ὅφ ἑαυτῶ ποιήσασθαι, ἀλλ τῶν πόρῳ μὲν ὃ
 ἐν ἀνθρώποις χρεῖσιν, πόρῳ δὲ ὃ ἄργυριον,
 πόρῳ δὲ τῶ πολυτελέσθαι ἐπειρῶτο παρῶν
 ἑαυτῶν ἀφῆσθαι. ὃ δὲ οὕτως ἀντεκιδάσασθαι
 τὸν οἶκον, ὡς ἐ τῶτων μηδεὶος παρῶν δέσθαι. εἰ
 δὲ τίς τῶν ἀπίσθαι, ἰδέτω μὲν οἶα οἶκία ἠρ-
 κει αὐτῶν, πῶ δὲ τῶν ἡμέσθαι αὐτῶν. εἰκόσθαι
 γὰρ αὐτῶν ἐπὶ τῶ τῶν ἐκείνας εἶη, ἀλλ ἀφῆσθαι
 δημῶν ὁ Ηρακλέους, ὅτε κατῆλθε, λαβὼν ἐ-
 περήσατο. περήσασθαι δὲ πῶ δέσθαι πῶ ἐνδόν
 κατῶσθαι. ἐκνοησάτω δ, ὡς ἐθῶναζεν ἐν
 ταῖς θεοῖσιν. ἀκρῶσάτω δ, ὡς ὅτι πολιτικῶν
 κῆρῶν κατῆσθαι εἰς ἀμύκλας. τοιαυτῶν ἔ-
 τῶν ἐφαρμόσας τῶν δαπνῶν ταῖς κοροσόδοις,
 ὅθεν ἠναγκάσθαι χρεῖσιν ἐνεκα ἀδικῶν παρῶν
 ἦν. καίτοι καλὸν μὲν δοκεῖ εἶη, τείχη αἰάλα-
 E τα ἠπῶσθαι ἰσχυρῶν πολεμίων. πολὺ μὲν τοῖ
 ἐγὼ γὰρ καλλίον κείνῳ, ὃ πῶ αὐτῶ ψυχῶ ἀ-
 νάλωτον κατῶσθαι καὶ ἰσχυρῶν χρεῖσιν
 τῶν, καὶ ἰσχυρῶν ἡδονῶν, καὶ ἰσχυρῶν φόβου. ἀλλὰ
 μὲν ἐρῶ γὰρ, ὡς καὶ τῶ ἔσθαι ἰσχυρῶ τῆ
 αἰεὶ ἐμ-

Plut. π. κ. ἐκείνῳ ἐποιεῖν
 ἀγῆ, ἀδοῦσθαι. β. 967. καὶ τῶ
 Περσῶν βασιλέως, μεγάλῳ
 ὃς καλεῖται Ἄγισίλαος.
 Τι δὲ μὲν γὰρ μείζον ἐκαίνο.
 εἰ μὲν δὲ δικαιοτέρος ὁ ἀμῶν
 παρῶν ἰσχυρῶν πῶ δὲ ἰσχυρῶ
 το ἑαυτῶν προκόπτος ἐκ
 ἀρετῆ. β. 135. Plut. Agesil.
 β. 1112.

Agesilai
 singularis.

† Cana-
 thrum Eu-
 stathius
 cratem ait
 esse, de vi-
 gnis textū,
 quæ curru
 impona-
 tur.

Comparā-
 tio Agesi-
 lai ad Per-
 sicum re-
 gem.

ὁ δὲ οὕτως ἀντεκιδάσασθαι
 τὸν οἶκον, ὡς ἐ τῶτων μηδεὶος
 παρῶν δέσθαι. εἰ δὲ τίς τῶν ἀπίσθαι,
 ἰδέτω μὲν οἶα οἶκία ἠρκεῖ αὐτῶν,
 πῶ δὲ τῶν ἡμέσθαι αὐτῶν. εἰκόσθαι
 γὰρ αὐτῶν ἐπὶ τῶ τῶν ἐκείνας
 εἶη, ἀλλ ἀφῆσθαι δημῶν ὁ
 Ηρακλέους, ὅτε κατῆλθε, λαβὼν
 ἐπερήσατο. περήσασθαι δὲ πῶ
 δέσθαι πῶ ἐνδόν κατῶσθαι.
 ἐκνοησάτω δ, ὡς ἐθῶναζεν ἐν
 ταῖς θεοῖσιν. ἀκρῶσάτω δ,
 ὡς ὅτι πολιτικῶν κῆρῶν
 κατῆσθαι εἰς ἀμύκλας.
 τοιαυτῶν ἔτῶν ἐφαρμόσας
 τῶν δαπνῶν ταῖς κοροσόδοις,
 ὅθεν ἠναγκάσθαι χρεῖσιν
 ἐνεκα ἀδικῶν παρῶν ἦν.
 καίτοι καλὸν μὲν δοκεῖ εἶη,
 τείχη αἰάλατα ἠπῶσθαι
 ἰσχυρῶν πολεμίων.
 πολὺ μὲν τοῖς ἐγὼ
 γὰρ καλλίον κείνῳ, ὃ
 πῶ αὐτῶ ψυχῶ ἀνάλωτον
 κατῶσθαι καὶ ἰσχυρῶν
 χρεῖσιν τῶν, καὶ ἰσχυρῶν
 ἡδονῶν, καὶ ἰσχυρῶν φόβου.
 ἀλλὰ μὲν ἐρῶ γὰρ, ὡς καὶ
 τῶ ἔσθαι ἰσχυρῶ τῆ
 αἰεὶ ἐμ-

αἰεὶ ἐμφανὲς εἶναι ἠδὲ καὶ νομίζων, ἀγρονομία
 μὲν δ' ἀφανίζεσθαι ὁρέσθην, τὰ δ' εἰς κέλλος
 βίω δ' φάσι μὲν ἄριστον παρέχον. ἔπειτα δ' ὁ
 μὲν τὰς δὲ ἐξ ἑσθλῶν εἶναι ἐπιμενέει, ὁ δ' ἵππῶν
 πᾶσιν ἀπορροδοῦν εἶναι ἔχαιρε. καὶ ὁ μὲν ἠέρυ-
 νετο δ' ἑσθλῶν ἀφ' ἑσθλῶν, ὁ δ' ἵππων μέ-
 λιστα ἔχαιρεν, ὁ πότῳ πάριστα τυχόντων, ὧν δέ-
 οῖντο, ἀποπέμποι. ἀλλὰ μὲν καὶ τὸ ἀπάρεστον
 ὄσῳ ῥάονα καὶ ἀπορωτέραν Ἀγησίλαος ἐπε-
 τήδουσεν, ἀξίον κατὰ νόσον τὰ μὲν δὲ πέρι
 πᾶσιν ἡμῶν ἐπιέρχον μαγεύοντες, τί δὲ ἠδέως
 πίσι, μυστοὶ δ' ἐπιέρχον τί αὖ ἠδέως φάσι, ὁ-
 πῶς δὲ μὲν καταδάροισι, ἐπὶ δὲ εἰ ποῖς ὅσα
 παραμυθίζονται. Ἀγησίλαος δ' ἔλατ' ἑσθλῶν
 ποῖος εἶναι, πᾶσιν μὲν δ' παρὸν ἠδέως ἔπιπε, πᾶσιν
 δ' ὁ σωτηριὸν ἠδέως ἠδουεν εἰς δὲ δ' ἀσμένως
 κρημνίζουσα, πᾶσιν ὅπως ἰσχυρὸς ἐπὶ αὐτῶν. καὶ
 ταῦτα ἑμὸν ὁρᾶσθαι ἔχαιρεν, ἀλλὰ καὶ ἐπιθυ-
 μούμην ἠδουετο, ὅτι αὐτὸς μὲν ἐν μέσσοις τὸ
 φροσύναις ἀνατρέφοιτο τὸ βαρβαρὸν ἐώ-
 ρα, εἰ μὲν ἄλλο ὅπως βιώσασθαι, σκελεκτέον
 αὐτῶν ἀπορροδῶν τὸ γῆς τὰ τέρψοντα. εὐφραν-
 νον δ' καὶ ταδε, ὅτι αὐτὸς μὲν ἠδ' ἐπὶ τῶν θεῶν καλα-
 σκῶν δὲ ἀμύμων ἀλύπως χρεῖσθαι τὸ ἐώρρα
 φέρωντα μὲν θάλασσαν, φέρωντα δ' ψυχῆν, δὲ
 ἀσθενεῖν ψυχῆς, ὅτι ἀσθενεῖν ἀγαθῶν, ἀλλὰ
 θηριῶν τὸ ἀσθενεῖν ἀγαθῶν βίον μίμου μίμον. ἐκείνῳ
 γὰρ μὲν πῶς ἑκατόν καὶ μετὰ λόγων μόνον, ὁ αὖ-
 τὸ μὲν ἀσθενεῖν ἐργασίῃ καὶ κλήμασι κροσῆν τὸ εἰ μὲν
 οἶκον, κύναις τε πολλὰς θηριῶν, καὶ ἵππους πο-
 λεμισθεῖν τρέφοντα. Κνωσικὰν δ' ἀδελφῶν
 εἶς πέριστα ἄρματα φέρειν, καὶ ἐπιδιδίξαι νικῶ-
 σης αὐτῶν, ὅτι ὁ θρέμμα τῶν ἐκ ἀσθενεῖν ἠδουε,
 ἀλλὰ πλὴν τοῦ ἐπιδιδίξαι ἄσθενεῖν, τὸ δὲ μὲν πῶς
 ἑσθλῶς ὁρᾶσθαι ἠδουε, ὅτι ἀρματα μὲν
 ἐκείνῳ τρέφοντα, ἐδὲ ὀνομαστότερος αὐτῶν
 νοῖτο εἶναι Φίλιον μὲν πότῳ μέλιστα τὸ πόλιν
 ἔχει, πλείους δ' Φίλιος καὶ ἀείσοις ἀνὰ πᾶσιν
 γὰρ κέκτην, νικῶν δ' πᾶσιν μὲν πατεῖδα καὶ τῶν
 ἐταίρων ἀεργετῶν, τοῖς δ' αἰπάλλας ἡμυρ-
 μῶν, ὅτι ὄντως αὐτῶν νικηφόρος τὸ κροσῆν καὶ
 μετὰ ἀσθενεῖν ἀγαθῶν ἀγαθῶν, καὶ ὀνομα-
 στότατος καὶ ζῶν καὶ τελευτήσας ἡμυρτ' αὐτῶν
 ἐγὼ μὲν οὖν τῶν αὐτῶν ἑσθλῶν Ἀγησίλαον.
 neficiis, aduersarios vlciscendo superasset; reabs pulcherrimis ac magnificentissimis in
 certaminibus victorem se futurum, adeoq; clarissimum nomen non solum superstitem,
 sed etiam a morte consequuturum: Ob res igitur huiusmodi laudo equidem Agesilaum

A delectabatur, quod semper hominum in
 conspectu versaretur. Existimabat enim,
 decere vitam facinorosam ac turpem, vt in
 obscuro lateret: honesta vero, lucē ipsam
 maius ornamentum conciliare. Deinde
 grauitatem ille captabat ex eo, quod diffi-
 cilis ad ipsum accessus esset: hic gaudium
 inde percipiebat, quod aditus vniuersis ad
 se pateret. Putabat ille splendidum esse,
 quod negotia tardius conficeret: hic ma-
 xime tum lætabatur, quum homines id,
 quod cupiebant, celerrime consequutos
 dimitteret. Operæpretium est etiam con-
 siderare, quanto faciliorem ac parabilio-
 rem voluptatem Agesilaus confectaretur.
 Nam Perlicus rex quosdā habet, qui ter-
 ram vniuersam circumeūt, & quo rex po-
 tu iucunde vti possit, inuestigant: innume-
 ri homines, quo cum voluptate vescatur,
 excogitant: vt dormiat, dici non potest,
 quam multa moliantur. Agesilaus vero,
 quod patiens laboris esset, quidquid ade-
 rat, cum voluptate bibebat: quidquid ob-
 latum forte fuisset, cum voluptate come-
 debat: vt suauiter somno frueretur, quiuis
 ei locus idoneus erat. Atque hæc se facere
 non modo gaudebat, sed etiam exultabat
 læticia, quoties ad animum ei accideret, se
 quidem versari mediis in voluptatibus: il-
 lum vero barbarum videret, siquidem abs-
 que dolore vellet viuere, necesse habere,
 vt ab extremis terræ finibus ea comporta-
 ret, de quibus voluptatem capturus esset,
 Augebant ei læticiam & illa, quod se qui-
 dem sciret absque animi ægitudine posse
 Deum † dispositione vti: illum vero videret
 æstus & frigora fugere, ac propter im-
 becillitatem animi non fortium virorum,
 sed debilissimarum bestiarum vitam imi-
 tari. Hoc quidem certe qui nō præclarum
 ac magnanimum erat, quod quum ipse fa-
 ctis ac rebus ad virū pertinētibus domum
 suam ornaret, multosque canes venaticos,
 & equos ad bellum idoneos aleret; Cynif-
 cam sororem ad agendos currus alere iu-
 menta persuaserit, eaq; vincente demon-
 strarit, his alendis nullum edi fortitudinis
 specimen, sed opes dumtaxat ostētari: lam
 vero quis neget hoc animo generoso con-
 uenire, quod censuit hominibus priuatis
 curru victis nihilo se clariorem fieri: at si
 patriam haberet amicissimam, amicos plu-
 rimos optimosq; per vniuersum terrarum
 orbem comparasset, patriā & sodales be-

Alb. 29. p. 72, 79.

† scilicet in vicissitudi- ne tempo- rum anni;

Plut. 2. πο. 9. λέγει. p. 374. Agesil. p. 1108.

εδεν

Etenim horum non ea ratio est, quæ in a-
 liis, quum quis thesaurum forte nactus,
 opulentior quidem efficitur, non tamen
 administrandæ rei familiaris peritior: vel
 si morbo hostes inuadente victoria potia-
 tur, felicior quidem esse potest, nihilo ta-
 men ab arte imperatoria instructior. Qui
 scilicet tolerantia laborum præstat aliis, v-
 bi res ita postulat: & fortitudine, vbi agen-
 dum est fortiter: & iudicio, quum consilio
 quid suscipiendum est: is mihi quidem vi-
 detur optimo iure vir omnino bonus esse
 putandus. Quod si trutina & norma pro
 inuento vtili mortalibus haberi debent, ad
 efficienda præclara opera: etiam mihi e-
 gregium exēplum Agesilai virtus esse vi-
 detur iis, qui fortitudinem exercere vo-
 lunt. Nam quis impius fiat, si religiosum i-
 mitetur? quis iniustus, si iustum? quis petu-
 lans, si modestum? quis intēperans, si tem-
 perantē? Agesilaus enim non tam eo, quod
 aliorum rex esset, quam quod imperare si-
 bi posset gloriabatur: neque tam quod ad-
 uersus hostes, quam quod ad omnem vir-
 tutem ciuibus suis dux esset. Enimuero
 quod a morte laudatur, non idcirco quif-
 quam hanc orationem putet esse nœniam,
 sed celebrationem potius existimet. Nam
 primū de ipso commemoratur ea, quæ de
 viuo prædicabatur. Deinde quid a lamen-
 tatione longius abest, quam gloriosa vita,
 & mors decora? Quid encomiis item con-
 uenientius, quam victoriæ pulcherrimæ,
 maximique momenti facinora? Ac iure
 quidem ille beatus prædicetur, qui quum
 statim a puero cupiditate gloriosi nominis
 incensus esset, sic illud consequutus fuit,
 vt quisquam omniū ætatis suæ hominum:
 Idem quum honoris ac dignitatis a natura
 inprimis esset adpetens, ex quo rex factus
 fuit, perpetuo inuictus exstitit. Quumque
 longissimā vitæ humanæ metam adtigisset,
 sic e viuīs excessit, vt nihil committeret di-
 gnū reprehensione vel in eos, quibus
 præerat, vel aduersus quos bellū gerebat.
 Libet autem virtutem eius summatim re-
 petere, quo facilius hæc laudatio memoriæ
 inhæreat. Venerabatur Agesilaus delubra
 etiam in hostico, quod existimaret, Deo-
 rum auxilia non minus in hostili, quam
 pacato solo quærenda esse. Quod si qui
 Diis essent supplices, eos non violabat, ne
 si hostes quidem essent; quod absurdum
 esse duceret eos, qui e fanis aliquid furto
 subtrahāt, sacrilegos adpellare; qui autem
 supplices ab aris auellant, pro religiosus ha-
 bere. Numquā hymnos dicere desinebat,

κατα
 εἰς τὴν

Epilogus.

ταῦτα γὰρ οὐχ ὡς ἄλλοι εἰ ἠσοῦντο τίς εἰτύ-
 χη, πλοσιώτερος μὲν αὐτῶν εἴη, οἰκονομικώτε-
 ρος δὲ θεοῦ αὐτῶν καὶ εἰ νόσου δὲ πολεμίοις ἐμ-
 πεσούσης κρατήσεν, ὁ τυχεύετος μὲν αὐτῶν εἴη,
 πρατηγικώτερος δὲ θεοῦ αὐτῶν. ὁ δὲ καρτερία
 μὲν ποσὶ δάων, ἐνθα ποιεῖν καίρετος, ἀλκὴ δὲ,
 ὅπου ἀδρίας ἀγῶν, γνώμη δὲ, ὅπου βουλῆς
 ἔργον, οὗτοι ἔμοιγε δοκεῖ δικαίως αἰετῶν ἀγαθὸς
 πομπτελῶς αὐτῶν νομίζεσθαι. εἰ δὲ καλὸν ἔρη-
 μα αὐτῶν ποιεῖν γὰρ καὶ κερῶν ποσὶ δὲ ἀ-
 γαθὰ ἐργάζεσθαι, καλὸν αὐτῶν μοι δοκεῖ [εἶ] ἢ
 Αἰσίου δὲ ἀρετῆ πᾶσι δειγμάτων ἡμέραται
 τοῖς ἀδραγαθίαι ἀσκήν βουλομένοισι. τίς γὰρ
 αὐτῶν ἢ θεοσεβῆ μιμούμενος, ἀνόσιος ἦροιο ἢ δι-
 καίον, ἀδικος ἢ σώφρονα, ὑβριστῆς ἢ ἐκρατῆ,
 ἀκρατῆς; καὶ γὰρ δὲ οὐχ οὕτως ὅτι τὰ ἄλ-
 λων βασιλεύειν, ὡς ὅτι τὰ ἑαυτῶν ἀρχῆν ἐ-
 μεγαλύνετο οὐδὲ ὅτι τὰ ποσὶ τῶν πολε-
 μίοις, ἀλλ' ὅτι τὰ ποσὶ πᾶσαι ἀρετῶν ἢ
 γαίεσθαι τοῖς πολίταις. ἀλλὰ γὰρ μή ὅτι τε-
 τελευτηκῶς ἐπαμύνηται, τούτου ἕνεκα ἀριῶν
 τίς τῶν τῶν λόγων νομισάτω, ἀλλὰ πολὺ
 μάλλον ἐκείνους. ποσὶ μὲν γὰρ ἄλλοι ζῶν
 ἤχουε, ταῦτα καὶ νῦν λέγεται ποσὶ αὐτῶν. ἐπι-
 στα δὲ, τί καὶ πλέον ἀριῶν ἀπέσιν, ἢ βίος τε
 δίκλης, καὶ θάνατος ὠραῖος; ἐκείνων δὲ τί
 ἀξιώτερον, ἢ νίκαι τε ἀκαλίσεις, καὶ ἔργα
 τὰ πλείου ἀξία; δικαίως δὲ αὐτῶν ἐκείνους γέ
 μακαρίζοιτο, ὅς δὲ μὲν ἐκ πικρῶν ἐρα-
 αδεῖς τῶν δίκλης ἡμέραται, ἔτυχε τούτου μά-
 λιστα τῶν κατ' ἑαυτῶν φιλοτιμώτατος δὲ πε-
 φυκῶς, ἀήτητος διετέλεσεν, ἐπεὶ βασιλεὺς ἐ-
 γίνετο ἀφικόμενος δὲ ὅτι δὲ μήκιστον αὐτῶν ἀρε-
 τῶν αἰώνος, ἀναμάρτητος ἐτελεύτησε καὶ
 ποσὶ τούτοις ὧν ἠγαίτο, καὶ ποσὶ ἐκείνους οἷς
 ἐπολέμει. βούλομαι δὲ καὶ ἐν κεφαλαίοις
 ἐπαμύνην τῶν ἀρετῶν αὐτῶν, ὡς αὐτῶν ὁ ἔπαμ-
 νος διμνημονετέρας ἔχοι. Αἰσίου δὲ μὲν ἰε-
 ρὰ καὶ τὰ ἐν τοῖς πολεμίοις ἐσέβετο, ἠγού-
 μενος τῶν θεῶν οὐχ ἦτον ἐν τῇ πολεμιά.
 ἡλιῶν ἢ ἐν τῇ φιλία συμμάχοις ποιεῖ-
 σθαι. ἰκέτας δὲ θεῶν θεοῦ ἐχθροῖς ἐβιάζε-
 το, νομίζων ἀλογον εἶναι τῶν μὲν δὲ ἱερῶν
 κλέπτοντας, ἱεροσύλοις καλῶν, τῶν δὲ βω-
 μῶν ἰκέτας ἀποσπῶντας, δισβεῖς ἠγαί-
 σθαι ἐκείνους γὰρ μὲν ὑμῶν οὐ ποσὶ ἔληθη,
 ὡς τῶν

ὡς τὸς θεοὺς οἴοιτο ὁδὸν ἤπειν ὁσίοις ἔργοις, ἢ ἀγνοῖς ἰερεῖς ἠδέεσθαι. ἀλλὰ μὲν καὶ ὅποτε δῖτυχοίη, ὅτε αἰθερόπων ἔσπερον, ἀλλὰ τοῖς χάριν ἠδὲ καὶ θάρσυν πλείονα ἔχουσιν, ἢ οὐκ ἀνύχου. εἴησο δὲ φοβούμενος μὲν, ἰλαεὶς φαίνομαι, δῖτυχῶν δὲ, ὡς ἄρα εἶ). ἢ γε μὲν φίλων ἢ τὸς διωατωτάτους ἀλλὰ τὸς ὡς θυμοτάτους μὲν ἰσαπέθετο. ἐμίσθη ὅτι ὁσκέπτε κακῶς πάχων ἠμύετο, ἀλλ' εἴ τις δῖεργε τὸ μὲν ἀχρηστος φαίνοιο. ἔχαρε δὲ τὸς μὲν ἀχρηστος πέντε ὄραν, τὸς ὅτι χάρις πλείους παιῶν, βελόμνος τὴν δικαιοσύνην τὴν ἀδικίας κερδαλέωτέραν καλεῖσθαι. ἢ ὅτι ὅμοιον μὲν πλουτοδαποις, χρῆσθαι ὅποις ἀγαθοῖς. ὅποτε ὅτι φερόντων ἢ ἐπαμύνητων πιασ ἀκίκοι, οὐχ ἢ ἦπον ὡς καταμαρτυροῦν τὴν λερόντων ὅτι πικρῶν, ἢ ὡς ὡν λέγειεν. καὶ τὸς μὲν ἔσπερον φίλων ἔξαπατωμένους ὅτι ἔφεγε, τὸς ὅτι ἔσπερον πολέμων, πάμπαν καλεῖσθαι. καὶ ὅτι μὲν ἀπὸ ἐπὶ ἔξαπατῶν σοφὸν ἔκρινε, ὅτι πικρῶν, ἀνόσιον. ἐπαμύνητος ὅτι ἔχαρε ἢ τὸ καὶ φερόντων τὰ μὴ ἔφερα, καὶ τὸ παρρησιαζόμενων ὅτι ἔφρανε. τὸς ὅτι κρυφίους ὡς ὡς ἐνέδρας ἐφυλάττετο. τὸς γε μὲν ἔσπερον μὲν ἢ τὸς κλέπτας ἐμίσθη, μείζων ἢ μὲν ἀπὸ φίλων ἢ χρηστέως ἐπίσκεαζ. καὶ τὸς μὲν τὸ ἰδιωτὴ ἀμύνητος ὡς ἔφερα, ἢ ὅτι ἔσπερον μείζων ἢ γέ κρινων, τὸς μὲν ὀλίγα, τὸς δὲ πολλὰ κακῶς ἔσπερον. τῆ δὲ βασιλείᾳ ὡς ἔσπερον ἐνόμισεν οὐράδουργίαν, ἀλλὰ καλοκαζαίαν. καὶ τὸ μὲν σώματος εἰσθῆνα ἢ ἔσπερον ἀπέχετο, πολλὰν αὐτῶ τὸ δωρθεῖσθαι τὸν τὸ ψυχῆς ὅτι ὅποτε ἐπαύετο μνηστῆρα ἀπὸ μὲν ἢ ἢ μὲν, ἀνδρῶν τοιαύτων, ὅτι δὲ αὐτῶ ἔργον εἶ). καὶ ὅτι μὲν, πλοισίων, ὅτι δὲ, τῶν ἀγαθῶν. χρηστέως γε μὲν οὐ μόνον δικαίως, ἀλλὰ καὶ ἐλθῆτε ἔσπερον. τὰ μὲν δικαίως ἔσπερον ἢ μὲν ὅτι εἶαν τὰ ἀλλότεια, τὰ δὲ ἐλθῆτε καὶ τῶν εἰσθῆτε ὡς ὡς φερόντων εἶ). αἰεὶ δὲ δεισιδάμων ἢ, νομίζων τὸς μὲν καλῶς ζῶντας, ἢ πω δῖδαμόνας. τὸς δὲ ἀπὸ τῶν τετελευτηκότας, ἢ δὲ μακαρίους. μείζων ὅτι συμφορῶν ἔκρινε ὅτι γινώσκοντα, ἢ ἀγνοῦντα ἀμελεῖν τὴν ἀγαθῶν.

Quod Deos arbitraretur non minus factis religiosis, quam sacrificiis puris delectari. Quinetiam quoties fortuna utebatur prospera, non homines praese contemnebat, sed Diis habebat gratias: & fiduciae plenus, plures mactabat hostias, quam rebus suis metuens voueret. Et consuefecerat se, ut quoties in metu esset, hilaritatem praeferebat: rebus contra secundis humilis esset. Ex amicis non eos, qui plurimum poterant, sed qui promptissimi erant, complectebatur. Odio prosequabatur non eum, qui laesus se uidebatur: sed qui beneficiis adfectus, ingratum se declarabat. Erat illi voluptati, turpis quidem lucri auidos, pauperes videre, iustos autem collocupletare: quod efficere cuperet, ut plus ex iustitia, quam ex iniusticia, lucri perciperetur, variis cum hominibus habere commercium, bonis uti solebat. Quod si quos aliquando vituperantes, vel laudantes alios audiret: existimabat, non minus illorum se mores agnoscere, qui ea proferebant: quam eorum, de quibus diceretur. Quotquot ab amicis circumuenirentur, non vituperabat: qui autem ab hostibus deciperentur, eos maximopere reprehendebat. Diffidentes fallere, sapientis esse: credentes, nefarium putabat. Si ab iis laudaretur, qui vellent etiam vituperare, quae displicerent, gaudebat; neque cuiquam illorum, qui libertate in dicendo uterentur, infestus erat: ab iis, tamquam ab insidiis, sibi cauens, qui mentem suam astute cellarent. Delatores maiori prosequabatur odio, quam fures: quod maius esse detrimentum duceret amicis, quam rebus suis spoliari. Priuatorum hominum errata miti ferebat animo, principum vero magni esse momenti censebat: quod ab illis exigua proficisci, ab his magna mala, iudicaret. Regno non desidiarum, sed strenuitatem conuenire putabat. A statuenda corporis imagine abstinerebat, multis in hoc ei gratificari uolentibus: animi uero monumenta numquam elaborare desinebat. Arbitrabatur enim illud statuarij, hoc sui muneris esse: ac rursus illud diuitum, hoc bonorum. Facultatibus non iuste tantum, sed etiam liberaliter utebatur: quod homini iusto satis esse duceret, ab alienis abstinere, liberalem putaret etiam sua debere hominum ad utilitatem conferre. Semper religiosus erat, & honeste quidem uiuentes, necdum felices; qui uero gloriose mortem oppetiissent, eos iam beatos existimabat. Maiorem esse calamitatem putabat, scientem, quam inscium res praclaras negligere.

Plut. πῶς ἀντὶς διακρί-
νει τὸν κόλακα τὸ φίλον.
p. 95. 96. τὸν ἄξιον ἢ τὸν οὐκ
ἀξιόν. ἢ τὸν ἄξιον ἢ τὸν οὐκ
ἀξιόν. ἢ τὸν ἄξιον ἢ τὸν οὐκ
ἀξιόν.

Plut. Agel. p. 1090.

ὡς καὶ τετελευτηκῶς ἤδη ἐπὶ μεγαλείῳ ὤφελαν τὴν πόλιν εἰς τὴν αἰδῶν οἰκισιν καταγαγετο· μνημῆα μὲν τῆ ἐαυτῆς δρετῆς αἰὰ πᾶσαν τὴν γῆν κτησάμενος, τὴ δὲ βασιλικῆς ταφῆς ἐν τῇ πατρειδὶ τυχῶν.

Aut etiam postea, quam e vita migravit, plurimum adhuc rempublicam iuans, ad illud æternum domicilium diuenterit. Monumenta quidē virtutis suæ veluti per vniuersum terrarum orbem cōsequutus fuit, ita sepulturam in patria regiam obtinuit.

ΞΕΝΟΦΩΝΤΟΣ ΛΑΚΕΔΑΙΜΟΝΙΩΝ ΠΟΛΙΤΕΙΑ.
XENOPHONTIS LACEDAEMONIORVM RESPVBLICA.

Ἄλλ' ἐγὼ ἐννοήσας ποτὲ, ὡς ἡ ἀσπίς τῆς ὀλιγαρχίας ποταπῶν πόλεων οὐσα, δυνατωτάτη τε καὶ ἰομαστοτάτη ἐν τῇ ἐλλάδι ἐφαίνετο ἑταύμασα, ὅτε πο-

τὲ ἔσπευον τῆς ἐχρήετο. ἐπεὶ μὲν τοὶ καταειρόσασα τὰ βίτη δόματα τῆ ἀσπίδος τῆς, ὅθεν ἐφαύμαζον. Λυκούργον μὲν τοὶ τὴν πέντα αἰσῆς τῆς νόμοις, οἷς τῶν πόλεων οὐδαμῶς ἴσταν, τῶν τε καὶ θαυμάζω, καὶ εἰς τὰ ἔρατα μάλα * σφοδρῶν ἠγούμεθα. Ἐκείνος γὰρ οὐ μίμησάμενος τῆς ἀλλοτρίας πόλεως, ἀλλὰ καὶ ἐν αἰτίᾳ γοῖς τῆς πλείσταις, ἀποβύουσαν ὀλιγαρχίαν τὴν πατρίδα ἐπέδραξεν. αὐτῆκα γὰρ τῶν τεκνοποιίας, ἵνα δὲ δρετῆς δρετῶμα, οἱ μὲν ἄλλοι τῆς μελλούσας πικρῆν, καὶ καλῶς δὲ δούσας κέρως παιδάδουσα, καὶ οἱ τῶν ἄνους ἡ μετεωπάτω βέφοροι, καὶ ὅτι ἡ δυνάτον μικροτάτω. οἴνου γὰρ μὴ ἢ πᾶμπόρῃ ἀπεργασίας, ἡ ὕδαρ * χρομῆρας ἀφῆρσιν. ὡς τῶν δὲ οἱ πολλοὶ τῆς τῆς τῆς ἐχόντων ἐδραῖοι εἰσιν, οὕτω καὶ τῆς κέρως οἱ ἄλλοι ἐλλείψας ἠρεμιζούσας ἐξουργῆν ἀξιοδοσι. τῆς μὲν οὕτω βεφομῆρας πῶς χροτῆς ἀδοκῆσαι μεγαλῶν αἰ πῆ μνησῶν; ὁ δὲ Λυκούργος ἐαθῆρας μὲν καὶ δούλας παρέχον, καλῶς ἠγῆσατο (εἶ), τῆς δὲ ἐλευθέρως μέγιστον νομίσας (εἶ) τὴν τεκνοποιίαν, ἀποβύου μὲν σωμασκεῖν ἐταξεν ὁ δὲ ἡτῶν ὁ δὲ ἡτῶν τῆ ἀρρεῖνος φύλου· ἐπεὶ δὲ δρόμου καὶ ἰσῶς, ὡς τῶν καὶ τοῖς ἀνδράσιν, οὕτω καὶ τῆς δουλείας ἀγῶνας ἀποβύου ἀλλήλας ἐποίησε, νομίζων δὲ ἀμφοτέρων ἰσῶν καὶ τῆ ἐκχρῆσα ἐρρωμενῆσα γίγνεσθαι. ἐπεὶ γὰρ μὲν γῆν ἀποβύου ἀνδρα ἔλθοι, ὅραν τῆς ἄλλοις * τὸν ἀποβύου τῆ χροῖνου ἀμέρας τῆς γῆν ἀξί στωῖ τῆς

INI vero quum ad animum aliquando accidisset, Spartam, quæ vna minime populosis ex vrbibus sit, nihilominus & potentissimam, & clarissimam in Græcia existisse; mirari subiit, quonam modo id fieri potuerit. Sed postea, quam Spartanorū instituta perspexi; nō amplius mirabar. Lycurgum sane, qui leges eis tulit, quibus parendo felices euasere, non solum admiror; sed etiam summe sapiētem fuisse arbitror. Nā is haudquaquā alias ciuitates imitatus, immo etiam contraria plurimis statuens; vt patria sua felicitate ceteris præstaret, effecit. Quippe statim, vt ab ipso principio rem ordiat, quod subolis procreationē adinet, alij puellas, quæ parituræ sunt, & recte videntur educari, quā maxime modico fieri pane potest, ac prout licet obsonio pertenui alūt; & quidem eas ita regunt, vt a vino vel profus abstineant, vel diluto vtantur. Vt autē pleriq; opifices sedentarij sunt, sic Græci ceteti puellas ab omni motu liberat lanificium exercere volunt. At quomodo potest expectari, vt quæ sic educatur, insigni quid pariant? Lycurgus autem existimabat, vel ipsas ancillas ad vestē parādā sufficere: ingenuarū munus in primis esse ratus, procreare liberos. Itaq; primum non minus femineum sexum habere corporis exercitia iussit, quam masculū. Deinde sicut viris inter se certamina cursus & roboris instituit, sic etiam feminis: quod statueret, ex vtroq; parente robusto etiam subolem robustiorem nasci. Iam vbi ad virtutem accedit mulier, quod alios immodice videret intio cum vxoribus consuescere:

Interpretatio prior re melior.

ἀπεχόμεναι, * χρομῆρας

* τὸν ἀποβύου